ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਗੁਰਗੱਦੀ ਬਾਬਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ, ਊਨਾ ਸਾਹਿਬ

ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ

ਅਜੂਨੀ

ਅਪ੍ਰੈਲ, ਮਈ, ਜੂਨ 1981

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ 245ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਊਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 207 ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਵਾ ਕੇ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

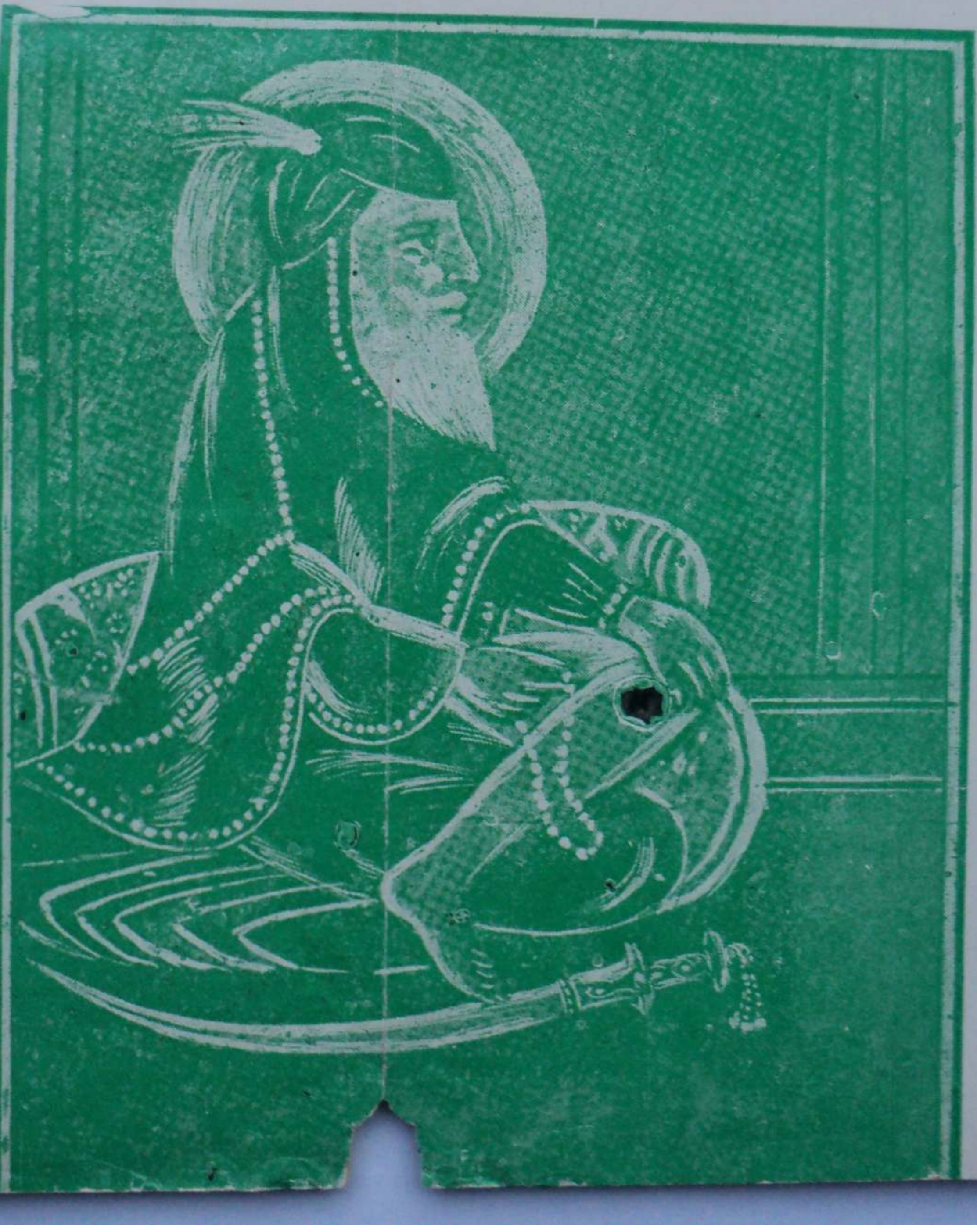

ਆਪ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗਿਆਰਵੀਂ ਸੰਤਾਨਕ ਸੰਤ ਹਨ।

ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 28 ਮਾਰਚ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ 29 ਮਾਰਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਰਬਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਊਨੇ ਸਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਰੰਗਾਬਾਦ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੰਗਰ ਦੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਤੇ ਆਖਿਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਉਣਗੇ ਸਾਡੇ ਕਿਲੇ ਢਾਹ ਢੇਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਔਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਬੰਦ ਹੋਜਾਣਗੇ। ਆਪ ਮੇਰੇ ਅਨਿਨ ਭਗਤ ਹੋ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਜਾ ਕੇ ਨੌਰੰਗਾਬਾਦ ਚਲਾਉ। ਜਿਥੇ ਬਰਕਤ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਉਥੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਵਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ ਇਹ ਖੜੀਆ ਲੈ ਜਾਉ। ਮੇਰਾ ਖੀਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਆਪ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਨੀ ਮਰਜੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਇਆ ਖੜੀਏ ਵਿਚ ਕਢ ਲਿਆ ਕਰੋ। ਆਪ ਦੇ ਵਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾਏ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲੰਗਰ ਮਾਝੇ ਔਰ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ੴ

ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਧਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ
ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ, ਗੁਰਗੱਦੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ ਊਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਸਰ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਛਪਣ ਵਾਲਾ

ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ **ਅਜੂਨੀ** ਮਨਸੂਰਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)

ਸੰਪਾਦਕ : ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ

ਸਾਲ 12] ਅਪਰੈਲ–ਮਈ-ਜੂਨ 1981 [ਅੰਕ 4, 5, 6,

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੪

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਵੈਸਾਖਿ ਧੀਰਨਿ ਕਿਉ ਵਾਢੀਆ ਜਿਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਛੋਹੁ ॥
ਹਰਿ ਸਾਜਨੁ ਪੁਰਖੁ ਵਿਸਾਰਿ ਕੈ ਲਗੀ ਮਾਇਆ ਧੋਹੁ ॥
ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨ ਸੰਗਿ ਧਨਾ ਹਰਿ ਅਵਿਨਾਸੀ ਓਹੁ ॥
ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੂਠੈ ਧੰਧੈ ਮੋਹੁ ॥
ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਅਗੈ ਲਈਅਹਿ ਖੋਹਿ ॥
ਦਯੁ ਵਿਸਾਰਿ ਵਿਗੁਚਣਾ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥
ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਰਣੀ ਜੋ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਹੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥
ਵੈਸਾਖੁ ਸੁਹਾਵਾ ਤਾਂ ਲਗੈ ਜਾ ਸੰਤੁ ਭੇਟੈ ਹਰਿ ਸੋਇ ॥

ਲੇਖ ਸੂਚੀ

1.	ਗੁਰਵਾਕ	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ	1
2.	ਸੰਪਾਦਕੀ	ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ	3
3.	ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ	ਮੁਖ ਲੇਖ	6
4.	ਰਾਜਾ ਜੋਗੀ	ਗਿ: ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਰਾ	8
5.	ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ The Pb. & Present Vol. III 1969		12
6.	ਸ੍ਰੀ ਬੀਰ ਮ੍ਰਿਗੇਸ਼ ਦੇਵਤਰੂ ਗੁਰਬਿਲਾਸ	(ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਖੀ)	15
7.	GURU NANAK'S The Pb. Past & Present Vol. III 1969	Mohan Singh Kalra	18
8.	ਸੰਤਾਨਕ ਸਮਾਚਾਰ ਗੁਰਗੱਦੀ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ)		23
9.	ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਜਨਮ		28
10.	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁਤ੍ਰ	ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	30

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰ

ਭਿਆ ਅਨੰਦ ਜਗਤ ਵਿਚ, ਕਲ ਤਾਰਨ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਆਇਆ—
ਡੁਬਦੀ ਹਿੰਦ ਬਚਾਵਨ ਖਾਤਰ ਆਏ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਗੁਰੂ ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਪਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਖਲਕਤ ਤਾਰ ਗੁਰੂ ।

ਪਾਪ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਜਾਂ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰ ਲੀਆ,
ਭੁੱਲੇ ਭਟਕੇ ਰਸਤੇ ਪਾਕੇ, ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ।
ਐਸੇ ਗੁਰ ਤੋਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਾਰੀ, ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰ ਗੁਰੂ-ਡੁਬਦੀ—

ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਉਧਾਰਨ ਖਾਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਏ ਸੀ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ, ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਜਾਪ ਜਪਾਏ ।
ਡੁਬਦੀ ਜਾਂਦੀ ਖਲਕਤ ਤਾਂਈਂ, ਦਿੱਤਾ ਕਲਜੁਗ ਤਾਰ ਗੁਰੂ ਡੁਬਦੀ...

ਸੀਤਲ ਕਰਕੇ ਤਪਤ ਕੜਾਹੇ ਕੌਡੇ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕੀਆ,
ਪੈਰੀਂ ਪੈ ਗਿਆ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਤੋੜ ਉਸ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੀਆ ।
ਲੱਖਾਂ ਪਾਪੀ ਬਾਹੋਂ ਫੜਕੇ, ਕੀਤੇ ਨਾਨਕ ਪਾਰ ਗੁਰੂ ਡੁਬਦੀ...

ਮਾਲਪੂੜੇ 'ਚੋਂ ਲਹੂ ਦਿਖਾਇਆ, ਰੋਟੀ ਦੁੱਧ ਨਿਚੋੜ ਦੀਆ,
ਲਾਲੋ ਨੂੰ ਫਿਰ ਲਾਲ ਬਣਾ ਕੇ, ਮਨ ਭਾਗੋ ਦਾ ਤੋੜ ਦੀਆ ।
ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗੁਰੂ-ਡੁਬਦੀ...

ਏਮਨਾਬਾਦ ਦੀ ਸੁਣੋ ਵਾਰਤਾ ਬਾਬਰ ਜਾਬਰ ਹੋਇਆ ਸੀ,
ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨੂੰ, ਮਾਣ ਆਪਣਾ ਖੋਇਆ ਸੀ ।
ਕਲਾ ਦਿਖਾਈ ਫੇਰ ਚੱਕੀ ਨੂੰ, ਦਲੀਪ ਸ਼ਿੰਘਾ ਸੰਸਾਰ ਗੁਰੂ-ਡੁਬਦੀ...

ਗੁਰ-ਬੰਸਾਵਲੀ

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਦੇ ਬਾਨੀ

ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਉਦਾਸੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਬਾਨੀ — ਬਾਬਾ ਲਖਮੀ ਚੰਦ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਧਰਮ ਚੰਦ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਜੀ — ਬਾਬਾ ਮੇਹਰ ਚੰਦਰ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਦਾਤਾਰ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਜਗਤ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਹੰਸ ਰਾਜ ਜੀ ਬਾਬਾ ਅਨਾਇਤ ਚੰਦ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਪਹਾੜ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਉਦੇ ਚੰਦ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਹਰਿਕਰਣ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਮਨਸਾ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਆਸਾ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਹਰਜਸ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਸੁਖਦੇਵ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਬਾਬਾ ਲੱਜਾਧਾਰੀ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਬਾ ਧਰਮ ਸਿਘ ਜੀ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਬਾ ਸਾਗਰ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਚੰਦ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਬੇਦੀ'

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਬਿਕਰਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ — ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ — ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

1904-1962 ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਨਮ 1921 ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ
(ਵਰਤਮਾਨ ਗੱਦੀ-ਨਸ਼ੀਨ)

ਜਨਮ 1949 ਟਿੱਕਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਨਮ 1976 ਟਿੱਕਾ ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਿਤੀ ਨਵ ਖੰਡ ਮੇਦਨੀ ੧ਓ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਚੱਕਰ ਚਲਾਇਆ

"ਆਇ ਮਿਲ ਗੁਰਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ"

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਗਮ

ਮਨਸੂਰਾਂ ਵਿਖੇ

ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਮਨਸੂਰਾਂ ਵਿਖੇ 10 ਤੋਂ 14 ਜੂਨ 1981 ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 21 ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਭੋਗ 14 ਜੂਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਵੇਗਾ। 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਮਾਹਵਾਰੀ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਝਖੜ ਝਾਗੀਂ ਮੀਂਹ ਵਰਸੈ ਭੀ ਗੁਰ ਦੇਖਣ ਜਾਈ।
ਸਮੁੰਦ ਸਾਗਰ ਹੋਵੈ ਬਹੁ ਖਾਰਾ ਗੁਰਸਿਖ ਲੰਘਿ ਗੁਰੂ ਪਹਿ ਜਾਈ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਅਲੌਕਿਕ ਜਲੂਸ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜੋਧਾਂ ਅਤੇ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਨਸੂਰਾਂ ਵਿਖੇ ਦਿਨ ਦੇ 2 ਵਜੇ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਨਾਣਗੇ। ਆਪ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਵਾਰ/ਸੰਗਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰੋ।

ਦਾਸ :—ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀਆਂ

1. ਅਖੰਡ ਪਾਠ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਰਖਵਾਉਣੇ ਹੋਣ 4 ਜੂਨ ਤਕ ਪਤਾ ਘਲ ਦੇਣ ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕੇ।
2. ਜੋ ਮਾਇਆ ਘਲਣੀ ਜਾਂ ਦੇਣੀ ਜੋਗ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇ, ਰਸੀਦ ਲੈ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਮਨੀਆਰਡਰ ਘਲਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਘਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਬਿਸਤਰੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਲਈ ਆਉਣੇ, ਲੰਗਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਅਤੁਟ ਵਰਤੇਗਾ।

ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ
ਮਨਸੂਰਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ

15 ਮਾਰਚ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਚਨਚੇਤ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਮਿਮੋਰੀਅਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਤੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਸਮੇਤ ਪੁਜ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਉਪ੍ਰੰਤ ਉਦਘਾ-ਟਨ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਦਘਾਟਨ ਦਾ ਲੇਖ ਉਪ੍ਰੰਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਗਲੇ ਅਜੂਨੀ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਛਾਪਾਂਗੇ।

ਹੁਣ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਠੀਆਂ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ (ਕਲੋਨੀ) ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਆਸ ਹੈ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾਨੀ ਸੱਜਣ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਲੀ ਮਾਇਆ ਘੱਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

(ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੂਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ)

ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ– ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਮੀਣੀਏਂ; ਮਸੰਦੀਏ, ਧੀਰ ਮਲੀਏ ਔਰ ਰਾਮ ਰਾਈਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਵਰਤੋਂ ਰਖੇਗਾ ਉਹ ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਜੋ ਬੇਦੀਆਂ ਸੋਢੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਾ ਰਖੋ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰਅੰਸਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੋ। ਮਹਾਰਾਜ ਤਾਂ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤੀ ਪਿਆਰ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮੇਂ ਘੋੜੇ ਦੁਸ਼ਾਲੇ ਤੇ ਮਾਇਆ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਰੋਹ ਰੀਤੀ ਯੁਗੋ ਯੁਗ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੰਤ ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ 500 ਰੁਪਏ, ਘੋੜਾ, ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਭੇਟਾ ਨਾ ਪੁਜਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਮਲੀਆ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭੇਟਾ ਮੰਗਵਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬੇਥਾਹ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਮਸੰਦ ਫੂਕ ਦਿਤੇ, ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਰਵਾਲਸਰ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਯੁਧ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘਟ ਗਈ। ਤਦ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਤੇ ਹੱਕ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਬੁਲਾਕੇ ਫੁਰਮਾਇਆ। ਜੋ ਆਪ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅੰਸ ਹੋ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋ, ਤਪੱਸਵੀ ਹੋ। ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦੇ ਯੁਧ ਹੋਣੇ ਦੂਰ ਨਹੀਂ–ਪਰੰਤੂ ਹਿੰਦੂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਹਿੰਦੂ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਨੂੰ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਜਾੜ ਟਿੱਬੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਧੂਣਾ, ਜਮਾਓ, ਤਪਸਿਆ ਕਰੋ ਔਰ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਤਤਪਰ ਕਰ ਦਿਉ। ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਯੁਧ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਣ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਨੌਂ ਮੀਲ ਗੁਰ ਪਲਾਹ ਦੇ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪੁਜਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਔਰ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਨੌਂ ਮੀਲ ਦੇ ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਗੁਰਪਲਾਹ ਜੋ ਸੂਆ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਹੈ, ਔਰ ਆਪ ਦਾ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਅਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪੁੱਜ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨਾਲ ਗੁਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਔਰ ਗੁਰਮਤ ਅਨਕੂਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਕਰਨੇ ਇਸ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦੇ ਯੁਧ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਔਰ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਕਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਧਰਮ ਦਾ ਰਾਜ ਅਸਥਾਪਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬੇਦੀ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਬੜਾ ਗੂੜਾ ਸੀ। ਔਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅਤੀ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ। ਜਦ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੇਦੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਸੋਢੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸ਼ੁਭ ਆਤਮਾ ਬੇਦੀ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਲਿਆਓ ਤਦ ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕਾਰਜ

ਕਰਨੇ ਬਾਕੀ ਹਨ । ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਥਾਪੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਯੁਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇਣੀ ਹੈ । ਮੈਂ ਪੁਤਰ ਨਹੀਂ—ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੋਤਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਵਾਂਗਾ ਨਾਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਸੀਆਂ । ਜੋ ਜਨਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈਆਂ ਜੋ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਘਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ । ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਵਧ ਗਈ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸਪੁਤਰ ਅਜੀਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਔਰ ਆਪ ਦਾ ਨਾਂ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਖਿਆ । ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ । ਜੇਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ ਹੈ । ਤਦ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ ਔਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ । ਚੌਦਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੀ ਪਾਟੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰਸਿਖੀ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕੀਤਾ । ਔਰ ਹਰੀ ਭਰੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੋਹਣਾ ਫੁਲ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਦੇਕੇ ਮਾਤਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਕੋਲੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆ ਕੇ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਿਖ ਰਾਜ ਥਾਪਿਆ ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬੇਦੀ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਇਹ ਸੂਖਸ਼ਮ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ । ਅਜ ਕਲ ਦੇ ਪਾਪੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੁਟਲ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਆਖ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੋ ਸਪੁਤਰ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਬਾਬਾ ਲਛਮੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲਾਇਕ ਸਨ । ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾ ਆਖੇ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਗੱਦੀ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ । ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਅਜੇਹੇ ਪਾਪੀਆਂ ਦਾ ਗਲਤ ਪਰਚਾਰ ਸੁਨਣਾ ਮਹਾਨ ਦੋਸ਼ ਹੈ । ਪਾਪ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬੇਦੀ ਘਰਾਣੇ ਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਮਨ ਮਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਲਈ ਅਜ ਗੁਰਸਿਖ ਆਪਾ ਧਾਪੀ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਏ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦਰ ਬਦਰ ਧੱਕੇ ਪਏ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਨਾਲਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀਆਂ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਿਤੇ ਹਨ । ਜੇ ਸਾਧੂ ਬਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਵਰਗੇ ਤਿਆਗੀ ਮਹਾਨ ਤਪੱਸਵੀ ਹੋਣਾ, ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਬਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਸੰਤਾਨ ਜੋ ਸਮੇਂ ਪੂਰਬਕ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਉਨਾਂ ਵਰਗੇ ਬਨਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਾਗ (ਹਰੀ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਕਰੋ) ਚੜ੍ਹੇ ਦਿਵਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਇਆ ਕਰੋ । ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਫਿਰਦਿਆਂ (ਹਰੀ ਨਾਮ) ਜਪਿਆ ਕਰੋ । ਜੇ ਅਜੇਹੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਬਣ ਜਾਓਗੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਮੇਹਰਾਂ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣੋਗੇ ।

'ਜਨ ਨਾਨਕ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪ ਜਪੈ ਅਵਰਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ ।'

ਨਾਲਾਇਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਆਤਮਕ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਦਸਾਂ ਜੋਤਾਂ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੇ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ

ਸੋਲਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ਤੇ ਬਿਰਤੀ ਰਕ ਗਈ । ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਲ ਪੁਜ ਕੇ ਆਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ । ਸਲੋਕ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਚੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਔਰ ਬਾਕੀ ਮੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ । ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਜ਼ਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਾਇਆ-ਬਸਤਰ-ਭੇਟਾ ਆਦਿ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜ਼ੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਕਰ ਦਿਤਾ । ਜੋ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕ ਬਣੇ । ਔਰ ਬੜੀ ਆਯੂ ਤਕ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ।

ਸੰਤਾਨ ਨਾਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਸੀਂ ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲਾਇਕ ਹਾਂ । ਜਿਹੜੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਚੋਰਾਂ ਵਲ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਤਾਰ ਦੇਣ ਠੱਗਾਂ ਵਲ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਤਾਰ ਦੇਣ-ਕੌੜੇ ਰੇਠਿਆਂ ਵਲ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਕਰ ਦੇਂਦੇ-ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਹਥ ਲਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਮੋਮ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਆਪ ਕਦ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੁਤਰ ਨਾਲਾਇਕ ਰਹਿਣ । ਆਪ ਦੇ ਪੁਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਅਜੇ ਤਕ ਉਘੇ ਹਨ । ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਸਿਖ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਾਦ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਵਿਚੋਂ 'ਦੋ ਹਜਾਰ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਬਿਠਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਰ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਲ ਮੋੜਨ । ਪਾਤਾਹਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਵੀ ਹਨ 'ਗੁਰੂ ਸਿਖ-ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਹੈ।' ਸ਼ਰਤ ਕੀ ਹੈ ਏਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਚਲਾਵੇ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰ ਸਿਖ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਏਕੋ ਤੋਂ ਮਰਾਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਯੁਗੋ ਯੁਗ ਚਲਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਅਜ ਜਮਾਨਾਂ ਮਨਮਤ ਦਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਖੂਨੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਲੇ ਬਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਚੜਦੀਆਂ ਕਲਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਸਚ-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉ । ਆਪ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਬਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ । ਆਪਣਾ ਇਮਾਨ ਇਕ ਤੇ ਲਿਆਓ ਜੋ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਯੁਗੋ ਯੁਗ ਚਲਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ ਇਹ ਗੁਰਮਤ ਹੈ । ਅਜ ਕਲ ਦੇ ਮਨ-ਮਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੋ ਜੋ ਕੇਵਲ ਦਿਖਲਾਵਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅੰਸ ਨੂੰ ਨਿੰਦਕ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰੈ ਪੂਜਾ ਆਸਣ ਥਾਪਿਣ ਸੋਆ

ਜਿਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਚਰਨ ਪਿਆ ਅਜ ਪੂਜਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਜਿਥੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਖੂਨ ਹੋਵੇ—ਕਰਮੀ ਬਾਰਕ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਛੇ ਹਟਣਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਬਨਣਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰ ਘਰ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣਾ ਗੁਰਮਤ ਹੈ । ਇਸ ਸ਼ਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪ ਦਾ ਇਮਾਨ ਇਕ ਤੇ ਟਿਕ ਆਵੇਗਾ । ਧੜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੋਗੇ । ਇਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖੋਗੇ ਜੋ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡੀ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾ ਦਾ ਬਣੇਗਾ ।

ਸਤਿਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ

ਬੋਲਹੁ ਭਾਈ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਖੀ ਪੰਜਵੀਂ ਚਲੀ ॥

ਇਕ ਦਿਨ ਸਮਾਂ ਪਾਇਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗ਼੍ਰੀਬਨਿਵਾਜ਼ ਜੀ–ਅਕਸਰ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਏਹ ਸਿੱਧ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਮ ਭਗਤੀ ਮੋਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਮੋਖ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੀ ਨਿਸਕਾਮ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਅਥਵਾ ਪਰਾ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਕਰ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਭੀ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਬਹੁਤੇ ਸਕਾਮ ਭਗਤੀਵਾਲੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ॥

ਤਿਸ ਪਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਉਤ੍ਰ ਦਿਤਾ–ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਾਂ ਭਗਵਤ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੇ ਉਪਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾ ਭ਼ੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਤੀ ਭੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਟੋਣੇ ਟੋਟਕੇ ਹੇਨ ਸੋ ਭਾਂਵੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਫਲ ਉਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਪਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਉਹ ਅਪਗਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਪਰਲੋਕ ਨੂੰ ਬਿਗਾੜਦੇ ਹੈਨ। ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਦੋਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥

ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜੋ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਹੈ ਸੋ ਨਿਸਕਾਮ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਭ੍ਯਿ-ਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮਨਾ ਕਦੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਫੁਰਦੀ। ਅਰਥਾਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਛਾ ਉਪਜੇ ਭੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੈਖਰੀ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੈਨ ਅਥਵਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਵਾਕਰ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੈਨ। ਅਸਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਿਸਕਾਮ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਦ ਕਿਸੀ ਕਾਮਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਠ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਥਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਸਮੇ ਜੋ ਕਾਮਨਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਹੈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗੇ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਦੀ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਮਰਥ ਹੈਨ ਜੀਕੁਰ ਬਚਨ ਹੈ ॥

ਸਿਰ ਊਪਰ ਠਾਢਾ ਗੁਰ ਸੂਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਂਕੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰਾ ॥

ਸੋ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਆਪ ਕਰਨ ਚਾਹੇ ਭਗਵਤ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਕਰਾਉਣ। ਇਸੀ ਕਰਕੇ ਜੋ ਅਰਦਾਸ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸਿੱਖਾਂ ਪਰ ਵਿਕਲਪ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਲੋਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈਕੇ ਕਰਦੇ ਹੈਨ। ਸੋ ਏਹੋ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਮਨਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜੋ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਹੈ ਨਿਸਕਾਮ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨ–ਮੋਖ ਆਦਿਕਾਂ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੰਗਦੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ॥

ਉਤ੍ਰ–ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਮਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਹੈਨ। ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ। ਕੋਈ ਤਾਂ ਮੋਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਨ। ਓਹ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੀਕੁਰ ਏਹ ਬਚਨ ਹੈਨ ॥

ਕਈ ਬੈਕੁੰਠ ਲਿਵੈ ਲਾਗੈ ॥ ਮੁਕਤਿ ਬਪੁਰੀ ਭੀ ਗਿਆਨੀ ਤਿਆਗੇ ॥

ਹੋਰ-ਰਾਜ ਨ ਚਾਹੋਂ ਮੁਕਤਿ ਨਾ ਚਾਹੋਂ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚਰਨ ਕਮਲਾਰੈ ॥
ਹੋਰ-ਦਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਵੇ ਮੁਕਤਿ ਬੈਕੁੰਠੈ ਕਰੇ ਕਿਆ ॥

ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਗਤਵ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇ ਦੇ ਹੈਨ। ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗਲ ਰਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਭਗਵਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਰੇ ਉਸਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਨ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜੁਗਤਿ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ। ਨਾ ਨਰਕ ਦਾ ਭੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸੁਰਗ ਦੀ ਚਾਹ ਰਖਦੇ ਹੈਨ ॥ ਯਥਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ।

ਬਾਛੈ ਨ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਮਨੈ ਨ ਨਰਕ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸਾਨ ਕਰਤ ਚਿਤ ਹੋਨਹਾਰ ਹੋਇ ਹੈ ॥ ਸੰਪਤ ਨ ਹਰਖ ਬਿਪਤ ਮੇਂ ਨ ਸੋਗ ਤਾਹਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਮਸਰਿ ਬਹਿਸ ਨ ਰੋਇ ਹੈ ॥ ਜਨਮੇ ਜੀਵਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮੁਕਤਿ ਨ ਭੇਦ ਖੇਦ ਗੰਮਿਤਾ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਬਾਲ ਬੁਧ ਅਵਿਲੋਇ ਹੈ ॥ ਗਿਆਨ ਗੁਰ ਅੰਜਨ ਕੇ ਚੀਨਤ ਨਿਰੰਜਨਹਿ ਬਿਰਲੋ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਮੈ ਕੋਇ ਹੈ ॥

ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਗਤੀ ਲਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਧੰਨਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੇਨ ਅਤੇ ਧੰਨਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹੈਨ ॥

ਇਤਿ ਪੰਜਵੀਂ ਸਾਖੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਨਿਤ ਲੇਹ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਬਹੁਤਾ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ, ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਭਰਮਾਈ ॥
ਹਮ ਦੀਨ ਤੁਮ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਦਾਤੇ, ਸਬਦੇ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਪਿਆਰੇ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਹੁ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੇਵਹੁ ਆਧਾਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ, ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰਾ ॥
ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ, ਕਿਲਬਿਖ ਕਾਟਣਹਾਰਾ ॥
ਸਬਦਿ ਮਰਹੁ ਫਿਰ ਜੀਵਹੁ ਸਦ ਹੀ, ਤਾ ਫਿਰ ਮਰਣੁ ਨ ਹੋਈ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਮੀਠਾ, ਸਬਦੇ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥
ਦਾਤੈ ਦਾਤਿ ਰਖੀ ਹਥਿ ਅਪਣੈ, ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਦੇਈ ॥
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ, ਦਰਗਹ ਜਾਪਹਿ ਸੇਈ ॥

ਰਾਜਾ ਜੋਗੀ

ਅਰਥਾਤ ਜੀਵਨ ਕਥਾ

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ

(ਵਲੋਂ : ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਗਿਆਨੀ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਰਾ)

ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਖੀ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅਜੂਨੀ ਵਿਚ ਛਪ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਸਾਖੀ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਅਰਪਣ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਲੈਣੇ

ਵਧਾਈ ਦੀ ਇਹ ਸੋਹਾਵਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਚੌਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਵਧਾਈ ਹੀ ਵਧਾਈ ਅਤੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨੇ ਪੰਡਾਲ ਨੂੰ ਗੰਜਾ ਦਿਤਾ । ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਤੋਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਲਾਖਾਂ ਤੇ ਬਾਜਿਆਂ ਢੋਲਾਂ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੀ ਧੁੰਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਰਸਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ । ਉਪਰੰਤ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ' ਜੀ ਅਗੇ ਬੇਅੰਤ ਭੇਟਾ ਚੜ੍ਹਾਂਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ! ਫੇਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਗੇ ਵੀ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ ਤੇ ਭੇਟਾ ਅਰਪਣ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਸ਼ਾਹੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਸੱਜ ਗਏ । ਉਪ੍ਰੰਤ ਬਾਹਰ ਆਏ ਰਾਜੇ ਰਾਣੇ, ਨਵਾਬਾਂ, ਰਈਸਾਂ, ਸ੍ਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰੀ ਮੁਖੀਆਂ, ਸ਼ਹਰੀਆਂ ਪਤਵੰਤਿਆਂ, ਸਭਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਨਜ਼ਰਾਂਨੇ (ਤੋਹਫੇ) ਕਬੂਲ ਕੀਤੇ ਤੇ ਯਥਾਯੋਗ ਖਿਲਤਾਂ ਖਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਣੇ-ਸਣੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਬਖਸ਼ੀ ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਚਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਦਵਾਰੇ ਆਖਿਆ-ਮਹਾਰਾਜ ! ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੀ ਅਸੀਸ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਤਿਲਕ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਤਾਂ ਹੈ । ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਰਪੋਟਾਂ (ਸੋਆਂ) ਥੀਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅਜੇ ਤੀਕ ਅਮਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਤੇ ਕਈ ਜਾਬਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤਾਂਈ ਪੂਰੀ ਤਾਬਦਾਰੀ ਵੀ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ । ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਸੁਖ ਨਾਲ ਸੌਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਐਸੇ ਖਰੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਇਸ 'ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਹਾਂ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੇ ਆਪ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਏ ! ਐਸੇ ਹੀ ਅਮਨ ਆਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ 'ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ' ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧਾਣ ਨੂੰ ਅਜੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਪ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਹ ਖੇਚਲ ਕਰਣੀ ਵੀ ਅਪਣੇ ਬਚਨ ਅਤੇ ਬਿਰਦ ਦੀ ਲਜਿਆ ਹੀ ਪਾਲਣੀ ਹੈ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚੋਂ ਚਾਲੇ ਪਾਕੇ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਣ ਮੁਕਾਮ ਕੀਤਾ । ਇਥੋਂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾ ਕੇ ਅਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਤੇ ਇਸੇ ਦਾਤ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਜਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ।

ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜੀਨਾਮਾਂ ਕਰਾਇਆ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤੀਏ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ ਉਤੇ ਫਤੇ ਪਾਕੇ ਪਹਿਲੇ 'ਸੋਂਹਦਰੇ' ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭੰਗੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਲਾਹੌਰ ਵੀ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਭੰਗੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਰੰਜ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਾਉ ਲਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋਵੇ ਬਦਲਾ ਲਏ। ਇਸੇ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੰਗੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਰਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਫੌਜ ਵਧਾ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਸ: ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੱਲ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਏ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਭੰਗੀ ਸ੍ਰਦਾਰ ਇਸ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਿਸੇ ਦੁਰਾਢੀ ਮੁਹਿਮ ਉਤੇ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦੇਣ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ੇ ਥੀਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਲੇ ਥੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜ ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤ ਉਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿਤਾ। ਭੰਗੀ ਸ੍ਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ ਹੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਜਿਸ ਤੇ ਤੋਪਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਦਿਤਾ ਜਾਣ ਲਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ੪, ੫, ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਜਾਂਦੀ ਨਾਂ ਦੇਖੀ, ਤਾਂ ਭੰਗੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਣਾਂ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਸਦ ਪੁਜੇ ਤਾਂ ਆਪ ਜ਼ਰਾ ਢਿਲ ਨ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਘੋੜਾ ਦੁੜਾ ਗੁਜਰਾਤ ਆ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੂੰ ਲੜਨੋਂ ਰੋਕ ਕੁਝ ਕੁ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ਼ੀਨਾਮਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਆਏ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ ਦਾ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾਮਾਂ ਕਰਾਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਰਖਿਆ। ਫੇਰ 'ਆਹਲੇ' ਜਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਆਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾਲ ਬਅੰਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਜਾਇਆ। ਇਥੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ 'ਸੰਤ ਪੁਰੇ' (ਖਾਰੀਆ ਦੇ ਨੜੇ) ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਲੈ ਗਈ, ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਹਥੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਹੋਈ। ਚਲਣ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ– ਬਾਬਾ ਜੀਉ। ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਖਸ਼ੋ, ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਕਿੱਲੇ ਨਾ ਪੁੱਟਣੇ। ਹਰੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਇਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ। ਇਥੋਂ ਸੰਤਪੁਰੇ ਥੀਂ ਚਲ ਕੇ ਹਜ਼ੂਰ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ' ਆਣ ਬਿਰਾਜੇ।

ਨੋਟ– 'ਸੰਤਪੁਰੇ' ਇਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਬਚਨ ਸੱਤ ਹੋਏ। ਪੇੜ ਹਰੇ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਹੁਣ ਤੀਕ ਖੜੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ 'ਦਮਦਮਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ' ਥਾਪਿਆ। ਜੋ ਸ਼ੋਹਰੋਂ ਬਾਹਰ ਉਤਰ ਵਲ ਉਦਾਸੀ ਮਹਾਤਮਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਰਖੀ ਸੀ। ਦਾਸ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੜਤਾਲ ਵੇਲੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਭਾਈ ਬਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਖੀ

'ਫਰੂਕੇ' ਦਾ ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਇਕ ਬਿਉਪਾਰੀ ਅਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ 'ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਚਿਰ ਥੀਂ ਵੈਰਾਗ ਸੀ । ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਵੀ ਡੇਰੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ । ਸੌਦਾ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੀ ਬਾਹਰ ਫਿਰ ਕੇ ਵੇਚਦੇ ਅਤੇ ਰੁਪੈ ਵੰਡ ਦਿਆ ਕਰਦੇ । ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਵੈਰਾਗ ਅਧਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਨੇਤਰ ਕਿਰਣ ਲਗਦੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗਦੇ ਹੋਇਆਂ, ਬਲਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ।

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫

ਕੋਈ ਜਨੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਦੇਵੈ ਜੋਰਿ ॥
ਚਰਨ ਗਹਉ ਬਕਉ ਸੁਭ ਰਸਨਾਂ ਦੀਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਅਕੋਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ ॥ ਮਨੁ
ਤਨੁ ਨਿਰਮਲ ਕਰਤ ਕਿਆਰੋ ਹਰਿ ਸਿੰਚੈ ਸੁਧਾ ਸੰਜੋਰਿ । ਇਆ ਰਸ ਮਹਿ ਮਗਨੁ
ਹੋਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਬਿਖਿਆ ਤੇ ਤੋਰਿ ।੧। ਆਇਓ ਸਰਨਿ ਦੀਨ ਦੂਖ ਭੰਜਨ
ਚਿਤਵਉ ਤੁਮਰੀ ਓਰਿ । ਅਭੈ ਪਦੁ ਦਾਨੁ ਸਿਮਰਨੁ ਸੁਆਮੀਕੋ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਬੰਧਨ ਛੋਰ ।੨।

ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਈ। ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਆਏ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵੀ ਡਾਹਢੀ ਖਿੱਚ ਪਈ । ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਗੇ ਜਾ ਖਲੋਤੇ, ਅਤੇ ਉਚੀ 'ਅਕਾਲ' 'ਅਕਾਲ' ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਗਜਾਇਆ, ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਬੈਠਾ ਸੀ । ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਨੇਤਰ ਖੁਲ੍ਹੇ, ਤਾਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਅਦਬ ਕੀਤਾ । ਨਿਹੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਭੁਖ ਲਗੀ ਹੈ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਾ ਦਿਓ । ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਾਇਆ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ—

ਅਭੈ ਨਿਰੰਜਨ ਪਰਮ ਪਦੁ ਤਾਕਾ ਭੀਖਕੁ ਹੋਇ ॥
ਤਿਸ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ਨਾਨਕਾ ਵਿਰਲਾ ਪਾਏ ਕੋਇ ॥ (੧੪੧੩)

ਇਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਕਿਤਨਾਂ ਸੁਆਦ ਸੀ ਇਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕੇ ਹੋਣਗੇ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੱਕ ਕੇ ਇਉਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ—

ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣ ਨਿੱਵ ਚਲਣ ਹਥੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਦੇਹਿ ।
ਰੱਬ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਕਲੀ ਜੰਗਲ ਕਿਉਂ ਢੂੰਢਹਿ ।

ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਿਆਂ ਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਫਿਰਤੂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨ ਜਾਣਿਆ, ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਸਮਝ ਕੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਬੈਠਾ । ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਮੁਖੜੇ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਇਹ ਬੋਲਿਆ-ਰੱਬ ਦੇ ਵਛੋੜੇ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਈ ਜਨਮ ਦਾ ਹੈ, ਮਿਲਾਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ-ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ।

ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੀਨਤਾ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਮਈ ਦਸ਼ਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੀਤਾ । ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਮੋਲਕ ਬਚਨਾਂ ਦਵਾਰੇ ਨਿਜਾਤਮ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸੋਝੀ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ

ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕਰਾਈ। ਉਥੋਂ ਮੁੜ ਅਪਣੇ ਡੇਰੇ ਆਣ ਦੂਜਾ ਪੁਸ਼ਾਕਾ ਬਦਲਿਆ।

ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਮਨ ਮੈਦਾਨ' ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਵੱਤਰ ਨਾਲ ਅੱਤ ਭਿੱਜਾ ਤੇ ਸੁਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਲਿਵ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇਂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਜੋੜ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁੱਧ ਨ ਰਹੀ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਾਪਸ ਆਏ, ਤਾਂ ਬੱਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਹੋਰ ਦੀ ਹੋਰ ਹੋਈ ਦੇਖੀ। ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੌਦਾ ਵੇਚ ਕੇ ਇਹਨੂੰ ਮੰਜੇ ਤੇ ਚੁਕਾ ਕੇ 'ਫਰੂਕੇ' ਪਰਵਾਰ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਰੋਗੀ ਜਾਣ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੇ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਵੀ ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨ ਖੁਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕ੍ਰਿਸੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਹੰਝੂ ਕਿਰਨ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਐਸੀ ਅਵਸਥਾ ਸੰਬੰਧੀ ਹੀ ਭਗਤ ਸ੍ਰੀ 'ਭੀਖਨ' ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ—

ਨੈਨਹੁ ਨੀਰੁ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧਵਾਨੀ

ਰਾਜਾ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਥਾਇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਤੇ ਸੰਧਿਆ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਕਦੀ ਦੁਪੈਹਰੇ ਵੀ ਮੌਜ ਮਾਣ ਲੈਂਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਪੈਹਰ ਸਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੱਖ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈ, ਤਾਂ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਹੋਈ। ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਤਕਾਰ ਲਈ ਉੱਚੀ ਥਾਂਇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਗਵੱਯੇ ਭਾਈ ਮਨਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਧੁਨ ਨਾਲ ਰਾਗ ਵਿਚ ਰਗ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਲਾਪ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸੁਰਤ ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਥਾਹ ਵਿਚ ਜਾ ਟਿਕੀ। ਨੇਤਰ ਮੁੰਦੇ ਗਏ, ਤੇ ਮਨ ਮਾਨੋਂ ਦਸਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ।

ਇਹ ਮਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇਹ ਮਨ ਸੀਉ ਇਹ ਮਨ ਮੰਨ ਪੰਚ ਤੱਤ ਕੋ ਜੀਉ।
ਇਹ ਮਨ ਲੈ ਜੋ ਉਨ ਮਨ ਰਹੈ, ਤੀਨ ਲੋਗ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਕਹੈ॥
ਪੁਨ—ਕਬੀਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਮੌਜ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈਸੇ ਉਨਮਾਣ।
ਕਹਿਬੇ ਕਉ ਸੋਭਾ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਹੀ ਪਰਵਾਨ॥ (੧੩੭੦)

ਇਸ ਮੌਜ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰ ਮਸਤ ਹੋਇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਣੀ ਆਪਣੀਆਂ ਦਾਸੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਈ। ਚੋਬਦਾਰ ਨੇ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਰੋਕ ਦਿਤਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹਨ। ਸਮਾਧੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਬਾਹਿਰ ਹੀ ਆਦਰ ਨਾਲ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਣ ਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁਲ੍ਹੀ। ਤਾਂ ਆਗਿਆ ਪਾ ਕੇ ਰਾਣੀ ਨੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਨਕਦੀ ਬਸਤਰਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਥਾਲ ਸਨਮੁਖ ਧਰਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ 'ਆਉ ਪੁਤਰੀ' ਆਖ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ।

ਰਾਣੀ ਜੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ—ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਂ ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਰਵਣ ਕਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ। ਧੰਨ ਭਾਗ ਹਨ, ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਚਰਣ ਪਾਕੇ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਦੀ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਪਵਿਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਤੇ ਸ਼ੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਖਸ਼ੋ, ਜੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਕਮਾਈਏ, ਤੇ ਜਨਮ ਸੁਫਲਾ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਇਉਂ ਬਚਨ ਕੀਤੇ—

ਸੰਤਨ ਸੇਵਾ ਨਾਮ ਅਰਾਧਨ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੱਟ ਮੈਲ ਉਪਾਧਨ।
ਸਾਸ ਅਮੋਲਕ ਬਿਰਥੇ ਜਾਵੇ॥ ਲਾਖ ਕੀਏ ਇਕ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ॥ (ਚਲਦਾ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ

ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ

ਗ੍ਰਿਹਸਤ—

ਜਤੀ ਸਦਾਵਹਿ ਜੁਗਤਿ ਨਾ ਜਾਣਹਿ ਛਡਿ ਬਹਹਿ ਘਰਬਾਰੁ ॥ —ਵਾਰ ਆਸਾ (੧੧)
ਸਚਿ ਸਿਮਰਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਤਾਤੇ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਰਹੈ ਉਦਾਸੁ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ —ਧਨਾਸਰੀ (੪)
ਸੋ ਗਿਰਹੀ ਜੋ ਨਿਗ੍ਰਹੁ ਕਰੈ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਭੀਖਿਆ ਕਰੈ ॥

ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਾ ਕਰੇ ਸਰੀਰੁ ॥ ਸੋ ਗਿਰਹੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਨੀਰੁ । —ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ (੧੨)
ਮਨਮੁਖ ਲਹਿਰ ਘਰੁ ਤਜਿ ਵਿਗੂਚੇ ਅਵਰਾ ਕੇ ਘਰ ਹੇਰੇ ॥

ਗ੍ਰਿਹ ਧਰਮੁ ਗਵਾਏ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨ ਭੇਟੈ ਦੁਰਮਤਿ ਘੂੰਮਨ ਘੇਰੇ ॥
ਦਿਸੰਤਰੁ ਭਵੈ ਪਾਠ ਪੜਿ ਥਾਕਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਹੋਇ ਵਧੇਰੇ ॥ —ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀ (੭)

ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ—

ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ ॥... —ਵਾਰ ਆਸਾ (੧੩)
ਨਾਨਕ ਅਗੈ ਸੋ ਮਿਲੈ ਜਿ ਖਟੇ ਘਾਲੇ ਦੇਇ ॥ —ਵਾਰ ਆਸਾ (੧੭)
ਆਪਣ ਹਥੀ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥ —ਵਾਰ ਆਸਾ (੨੦)

ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ- ਸੰਕਲਪ—

ਨਾਨਕ ਚੁਲੀਆਂ ਸੁਚੀਆਂ ਜੇ ਭਰਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
ਸੁਰਤੇ ਚੁਲੀ ਗਿਆਨ ਕੀ ਜੋਗੀ ਕਾ ਜਤੁ ਹੋਇ ॥
ਬ੍ਰਹਮਣ ਚੁਲੀ ਸੰਤੋਖ ਕੀ ਗਿਰਹੀ ਕਾ ਸਤੁ ਦਾਨੁ ॥
ਰਾਜੇ ਚੁਲੀ ਨਿਆਵ ਕੀ ਪੜਿਆਂ ਸਚੁ ਧਿਆਨੁ ॥
ਪਾਣੀ ਚਿਤ ਨ ਧੋਪਈ ਮੁਖਿ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ ॥ —ਵਾਰ ਸਾਰੰਗ (੭)

ਜਨੇਊ (ਯਗਯੋਪਵੀਤ)

ਦਇਆ ਕਪਾਹ, ਸੰਤੋਖੁ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ, ਸਤੁ ਵਟੁ ॥
ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤਾ ਪਾਡੇ ਘਤੁ ॥
ਨਾ ਏਹੁ ਤੁਟੈ ਨ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ ॥
ਧੰਨ ਸੁ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ ਜੋ ਗਲਿ ਚਲੇ ਪਾਇ ॥
ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ ਪਾਇਆ ॥
ਸਿਖਾ ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ॥
ਓਹੁ ਮੁਆ ਓਹੁ ਝੜਿ ਪਇਆ ਵੇਤਗਾ ਗਇਆ ॥ —ਵਾਰ ਆਸਾ (੧੫)
ਲਖ ਚੋਰੀਆ ਲਖ ਜਾਰੀਆ ਲਖ ਕੂੜੀਆ ਲਖ ਗਾਲਿ ॥
ਲਖ ਠਗੀਆ ਪਹਿਨਾਮੀਆ ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥

ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ ਬਾਮ੍ਹਣੁ ਵਟੇ ਆਇ ॥
ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ ॥
ਹੋਇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ ॥
ਨਾਨਕ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ । —ਵਾਰ ਆਸਾ

ਨਾਇ ਮੰਨਿਐ ਪਤਿ ਊਪਜੈ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ ਸੂਤੁ ॥
ਦਰਗਹ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈਐ ਤਗੁ ਨ ਤੂਟਸਿ ਪੂਤ ॥
ਤਗੁ ਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਗੁ ਨ ਨਾਰੀ ॥ ਭਲਕੇ ਥੁਕ ਪਵੈ ਨਿਤ ਦਾੜੀ ॥
ਤਗੁ ਨ ਪੈਰੀ ਤਗੁ ਨ ਹਥੀ ॥ ਤਗੁ ਨ ਜਿਹਵਾ ਤਗੁ ਨ ਅਖੀ ॥
ਵੇ ਤਗਾ ਆਪੇ ਵਤੈ ॥ ਵਟਿ ਧਾਗੇ ਅਵਰਾ ਘਤੈ ॥
ਲੈ ਭਾੜਿ ਕਰੇ ਵੀਆਹੁ ॥ ਕਢਿ ਕਾਗਲੁ ਦਸੇ ਰਾਹੁ ॥
ਸੁਣਿ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਇਹੁ ਵਿਡਾਣੁ ॥ ਮਨਿ ਅੰਧਾ ਨਾਉ ਸੁਜਾਣੁ ॥ -ਵਾਰਆਸਾ

ਜਾਤਿ ਵਰਣ—

ਫਕੜ ਜਾਤੀ ਫਕੜੁ ਨਾਉ ॥ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਇਕਾ ਛਾਉ ॥ —ਵਾਰ ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ (੩)

ਜਾਤੀ ਦੈ ਕਿਆ ਹਥਿ ਸਚੁ ਪਰਖੀਐ ॥ —ਮਾਝ ਵਾਰ (੧੦)

ਖਸਮ ਵਿਸਾਰਹਿ ਤੇ ਕਮ ਜਾਤਿ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ ਸਨਾਤਿ । —ਆਸਾ (ਸੋਦਰੁ ੩)
ਜਾਣਹੁ ਜੋਤਿ ਨ ਪੂਛਹੁ ਜਾਤੀ ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਹੇ ॥ —ਆਸਾ (੩)

ਖਲੜੀ ਖਪਰੀ ਲਕੜੀ ਚਮੜੀ ਸਿਖਾ ਸੂਤੁ ਧੋਤੀ ਕੀਨੀ ॥
ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਹਉ ਸਾਂਗੀ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਨਕੁ ਜਾਤ ਕੈਸੀ ॥ —ਆਸਾ (੩੩)
ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ।

ਜਿਨ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ ਪਵੈ ਚੰਗੇ ਸੇਈ ਕੇਇ ॥ —ਵਾਰ ਆਸਾ (੧੧)
ਜਾਤਿ ਬਰਨ ਕੁਲ ਸਹਸਾ ਚੂਕਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰੀ ॥ —ਸਾਰੰਗ (੩)
ਜਾਤਿ ਜਨਮੁ ਨਹ ਪੂਛੀਐ ਸਚ ਘਰੁ ਲੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥

ਸਾ ਜਾਤਿ ਸਾ ਪਤਿ ਹੈ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥ —ਪ੍ਰਭਾਤੀ (੧੦)
ਐਸੇ ਜਨ ਵਿਰਲੇ ਜਗ ਅੰਦਰਿ ਪਰਖਿ ਖਜਾਨੈ ਪਾਇਆ ॥
ਜਾਤਿ ਵਰਨ ਤੇ ਭਏ ਅਤੀਤਾ ਮਮਤਾ ਲੋਭੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥ —ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਅਸਟਪਦੀ (੭)

ਜੀਵਨ, ਮਰਨ—

ਸੋ ਜੀਵਿਆ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥
ਜੇ ਜੀਵੈ ਪਤਿ ਲਥੀ ਜਾਇ ॥ ਸਭੁ ਹਰਾਮੁ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਇ ॥ —ਵਾਰ ਮਾਝ (੧੦)

ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਵਧਿ ਨਹੀਂ—

ਹਮ ਆਦਮੀ ਹਾ ਇਕਦਮੀ ਮੁਹਲਤਿ ਮੁਹਤੁ ਨ ਜਾਣਾ ॥
ਨਾਨਕੁ ਬਿਨਵੈ ਤਿਸੈ ਸਰੇਵਹੁ ਜਾਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਣਾ ॥
ਅੰਧੇ ਜੀਵਨਾ ਵੀਚਾਰਿ ਦੇਖਿ ਕੇਤੇ ਕੇ ਦਿਨਾ ॥ —ਧਨਾਸਰੀ (੨)

ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤ—

ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੁ ਸੁ ਆਖੀਐ ਜਿਸੁ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ॥ —ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀ (੨)

ਜੋਗ (ਯੋਗ)—

ਜੋਗ ਨ ਖਿੰਥਾ ਜੋਗੁ ਨ ਡੰਡੈ ਜੋਗੁ ਨ ਤਾੜੀ ਲਾਈਐ ॥
ਜੋਗੁ ਨ ਮੁੰਦੀ ਮੂੰਡਿ ਮੁੰਡਾਈਐ ਜੋਗੁ ਨਾ ਸਿਙੀ ਵਾਈਐ ॥

... ...

ਜੋਗੁ ਨ ਬਾਹਰ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ਜੋਗੁ ਨ ਤਾੜੀ ਲਾਈਐ ॥
ਜੋਗੁ ਨ ਦੇਸਿ ਦਿਸੰਤਰਿ ਭਵਿਐ ਜੋਗੁ ਨ ਤੀਰਥਿ ਨਾਈਐ ॥

... ...

ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾ ਸਹਸਾ ਤੂਟੈ ਧਾਵਤੁ ਵਰਜਿ ਰਹਾਈਐ ॥
ਨਿਝਰੁ ਝਰੈ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਲਾਗੈ ਘਰ ਹੀ ਪਰਚਾ ਪਾਈਐ ॥

... ... —

ਨਾਨਕ ਜੀਵਤਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ ਐਸਾ ਜੋਗੁ ਕਮਾਈਐ ॥
ਵਾਜੇ ਬਾਝਹੁ ਸਿੰਙੀ ਵਾਜੈ ਤਉ ਨਿਰਭਉ ਪਦੁ ਪਾਈਐ ॥ ੪ ॥ —ਸੂਹੀ (੮)

ਜੋਗੀ (ਯੋਗੀ)—

ਜਗੁ ਪਰਬੋਧਹਿ ਮੜੀ ਬਧਾਵਹਿ ॥ ਆਸਣੁ ਤਿਆਗਿ ਕਾਹੇ ਸਚੁ ਪਾਵਹਿ ॥
ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ ਕਾਮਣਿ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਨਾ ਅਉਧੂਤੀ ਨਾ ਸੰਸਾਰੀ ॥ ੧ ॥
ਜੋਗੀ ਬੈਸਿ ਰਹਹੁ ਦੁਬਿਧਾ ਦੁਖੁ ਭਾਗੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਾਂਗਤ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥
ਗਾਵਹਿ ਗੀਤ ਨ ਚੀਨਹਿ ਆਪੁ ॥ ਕਿਉ ਲਾਗੀ ਨਿਵਰੈ ਪਰਤਾਪੁ ॥
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਚੈ ਮਨਿ ਭਾਇ ॥ ਭਿਖਿਆ ਸਹਜ ਵੀਚਾਰੀ ਖਾਇ ॥ ੨ ॥
ਭਸਮ ਚੜਾਇ ਕਰਹਿ ਪਾਖੰਡੁ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸਹਹਿ ਜਮਡੰਡੁ ॥
ਫੂਟੈ ਖਾਪਰੁ ਭੀਖ ਨ ਭਾਇ ॥ ਬੰਧਨਿ ਬਾਧਿਆ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ੩ ॥
ਬਿੰਦੁ ਨ ਰਾਖਹਿ ਜਤੀ ਕਹਾਵਹਿ ॥ ਮਾਈ ਮਾਗਤ ਤ੍ਰੈ ਲੋਭਾਵਹਿ ॥
ਨਿਰਦਇਆ ਨਹੀ ਜੋਤਿ ਉਜਾਲਾ ॥ ਬੂਡਤ ਬੂਡੇ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲਾ ॥ ੪ ॥
ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਖਿੰਥਾ ਬਹੁ ਥਟੂਆ ॥ ਝੂਠੋ ਖੇਲੁ ਖੇਲੈ ਬਹੁ ਨਟੂਆ ॥
ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਚਿੰਤਾ ਬਹੁ ਜਾਰੇ ॥ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੇ ॥ ੫ ॥
ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਫਟਕ ਬਨਾਈ ਕਾਨਿ ॥ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ ਬਿਦਿਆ ਬਿਗਿਆਨਿ ॥
ਜਿਹਵਾ ਇੰਦ੍ਰੀ ਸਾਦਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਪਸੂ ਭਏ ਨਹੀ ਮਿਟੈ ਨੀਸਾਨਾ ॥੬ ॥

... ...

ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ ਸਚੁ ਸੁ ਚੀਤੁ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋਗੀ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮੀਤੁ ॥

—ਰਾਮਕਲੀ ਅਸਟਪਦੀ (੨)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸ੍ਰੀ ਬੀਰ ਮ੍ਰਿਗੇਸ਼ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੇਵਤਰੂ

ਅਥ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ

੧ ਸਕੰਧ ੧੦ ਅਧਯਾਯ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ॥ ੫ ॥

ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਮਲ ਧੋਵੈ ਪਰਾਈ ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਪਾਵੈ ।
ਈਹਾਂ ਸੁਖ ਨਹੀ ਦਰਗਹ ਢੋਈ ਜਮ ਪੁਰ ਜਾਵੈ ਪਚਾਵੈ ।੧।

ਨਿੰਦਕ ਅਹਿਲਾ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ ।
ਪਹੁਚ ਨ ਸਾਕੈ ਕਾਹੂ ਬਾਤੈ ਆਗੈ ਨ ਠੌਰ ਪਾਇਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਕਿਰਤ ਪਇਆ ਨਿੰਦਕ ਬਪੁਰੇ ਕਾ ਕਿਆ ਓਹ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ ।
ਤਹਾਂ ਬਿਗੂਤਾ ਜਹ ਕੋਇ ਨ ਰਾਖੈ ਓਰ ਕਿਸ ਪੈ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰਾ ।੨।

ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਗਤਿ ਕਤਹੂੰ ਨ ਖਸਮੈ ਏਵੈ ਭਾਣਾ ।
ਜੋ ਜੋ ਨਿੰਦ ਕਰੇ ਸੰਤਨ ਕੀ ਤਿਉਂ ਸੰਤਨ ਸੁਖਮਾਨਾ ।੩।

ਸੰਤਾ ਟੇਕ ਤੁਮਾਰੀ ਸੁਆਮੀ ਤੂੰ ਸੰਤਨ ਕਾ ਸਹਾਈ ।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਰਾਖੇ ਨਿੰਦਕ ਦੀਏ ਰੁੜਾਈ ।੪।੪੧। ਗੋਂਡ।

ਜੇ ਓਹੁ ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਨਾਵੈ । ਜੇ ਓਹੁ ਦੁਾਦਸ਼ ਸ਼ਿਲਾ ਪੁਗਾਵੈ ।
ਜੇ ਓਹੁ ਕੂਪ ਤਟਾ ਦੇਵਾਵੈ । ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਸਭ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੈ ।੧।
ਸਾਧੁ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਕੈਸੇ ਤਰੈ । ਸਰ ਪਰ ਜਾਨਹੁ ਨਰਕ ਹੀ ਪਰੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜੇ ਓਹੁ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰੇ ਕੁਲ ਖੇਤਿ । ਅਰਪੈ ਨਾਰਿ ਸੀਂਗਾਰ ਸਮੇਤ ।
ਸਗਲੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਸ੍ਰਵਨੀ ਸੁਨੈ । ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਕਵਨੈ ਨਹੀ ਗੁਨੈ ।੨।

ਜੇ ਓਹੁ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਾਵੈ ਭੂਮਿ ਦਾਨ ਸੋਭਾ ਮੰਡਪ ਪਾਵੈ ।
ਅਪਨਾ ਬਿਗਾਰ ਬਿਰਾਨਾ ਸਾਂਢੈ । ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਹਾਂਢੈ ।੩।
ਨਿੰਦਾ ਕਹਾਂ ਕਰਹੁ ਸੰਸਾਰਾ । ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਪਰਗਟ ਪਾਹਾਰਾ ।
ਨਿੰਦਕੁ ਸੋਧਿ ਸਾਧਿ ਬਿਚਾਰਿਆ । ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਪਾਪੀ ਨਰਕ ਸਿਧਾਰਿਆ ।੪।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਕਾ ਅਰਥ ਤੋ ਸਪਸ਼ਟ ਹੀ ਹੈ ਤਥਾਪੀ ਯਦ ਕਿੰਚਿਤ ਲਿਖ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਅਪਨੀ ਜਿਹਵਾ ਸੇ ਬਿਗਾਨੀ ਮੱਲ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ਟ ਸਮਾਨ ਪਾਪੋਂ ਕੂੰ ਧੋਵਤੇ ਰਹਤੇ ਹੈ । ਜੈਸੇ ਗਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਨੀ ਬਵਨ ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਜਬਾਨ ਸੇ ਚਾਟਤੇ ਹੈ ਤਦਵਤ ਨਿੰਦਕ ਬਿਗਾਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਜਬਾਨ ਸੇ ਮਲ ਧੋਵਤੇ ਹੈ । ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ । ਨਿੰਦਕ ਅਪਨੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਦੁਖ ਹੀ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਮੁਖ ਕਾਲਾ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋ ਮੈ ਹੋਵਤੇ ਹੈ ਯਮ ਪੁਰੀ ਮੇ ਭੀ ਘਣੀ

ਸਜਾ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਹੈ । ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਕਰ ਕੈ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਕ ਨੇ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਬਿਰਥਾ ਹੀ ਖੋਇ ਡਾਰਯੋ ਹੈ ਕਿਸੀ ਬਾਤਕੀ ਸਮਤਾ ਤੋ ਅਰ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਕੇਵਲ ਏਕ ਮਤਸਰ ਕਰਕੇ ਜਲਤੇ ਰਹਤੇ ਹੈ ਇਸ ਹੇਤੂ ਸੇ ਨਿੰਦਕ ਕੋ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਤਥਾ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਭੀ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ ਹੈ । ਪਰੰਤੂ ਓਹੁ ਨਿੰਦਕ ਵਿਚਾਰਾ ਕਯਾ ਕਰੇ ਜਬ ਉਸਕੀ ਕਰਮ ਰਖਾ ਹੀ ਐਸੀ ਬਿਧਾਤਾ ਨੇ ਲਿਖ ਦਈ ਹੈ ਤੂੰ ਬਿਰਾਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਕੇ ਉਨਕੇ ਪਾਪੋਂ ਕਾ ਫਲ ਤੂੰ ਭੋਗਤਾ ਰਹੁ ਨਰਕੋਂ ਮੇ ਜਾਇਕੇ । ਨਿੰਦਕ ਕੋ ਭਗਵੰਤ ਐਸੇ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੇ ਡਾਰਤੇ ਹੈ ਜਹਾਂ ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਕੋਈ ਪੁਕਾਰ ਭੀ ਨ ਸੁਣੇ । ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਕਬੀ ਭੀ ਨ ਹੋਵੇ । ਭਗਵੰਤ ਕੋ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਵਤੇ ਹੈ ਜਹਾਂ ਮਹਾਂ ੨ ਹਤਯਾਰੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਨਰਕ ਮੇ ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੋ ਡਾਰਕੇ ਪੁਨਾ ਇਸ ਕੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਭੀ ਨ ਪੂਛੋ ਐਸੇ ਕਰੜੇ ਹੁਕਮ ਭਗਵੰਤ ਕੋ ਯਮ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ 'ਜੋ ਕੋਈ ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਪਰ ਦਯਾ ਕਰੇ ਗੋ ਵੋ ਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਤਿਸੀ ਨਰਕ ਮੇ ਡਾਰਯੇ ਜਾਵੇਗੋ । ਔ ਸੰਤ ਅਪਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕੇ ਭਜਨ ਮੇ ਮਗਨ ਰਹਤੇ ਹੈ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭੀ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ । ਜਿਉਂ ੨ ਨਿੰਦਕ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਸੰਤ ਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ।੩। ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਸੰਤਹੁ ਕੋ ਏਕ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕੀ ਓਟ ਹੈ ਔਰ ਕਿਸੀ ਕਾ ਆਸਰਾ ਸੰਤ ਨਾਹੀ ਰਾਖਤੇ ਹੈ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸਵਾਮੀ ਏਕ ਤੂੰ ਹੀ ਯੋਗ ਖੇਮ ਕਰਨੇ ਹਾਰੋ ਸੰਤਹੁ ਕੀ ਏਕ ਟੇਕ ਹੈਂ ਔ ਆਪ ਹੀ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਜਿਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਕੇਵਲ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਕੋ ਆਸਰੋ ਹੈ ਉਨਕੀ ਰਖਯਾ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਆਪ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ਔਰ ਸੰਤਨ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਕੀ ਕਾਲੀ ਧਾਰ ਮੇ ਵਹਾਇ ਦੇਤੇ ਹੈ। ਜਹਾਂ ੨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਟ ਦੁਖਾਵ ਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਨਰੀ ਸਿੰਘ ਵਤ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਕੇ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਤਕੋ ਅਪਨੇ ਕੰਠ ਸੇ ਲਗਾਇ ਰਾਖਤੇ ਹੈਂ ।੪। ਗੋ: । ਜੇ ਨਿੰਦਕ ਅਪਨੀ ਰਖਯਾ ਵਾਸ਼ਤੇ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਠ ਸਠ ਆਦਿਕ ਔਰ ਸਰਬ ਤੀਰਥੋਂ ਕਾ ਇਸਨਾਨ ਭੀ ਕਰਕੇ ਦਵਾਦਸ ਜਯੋਤਿ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਕੇ ਲਿੰਗੋਂ ਕਾ ਵਿਧਿ ਪੂਰਬਿਕ ਪੂਜਨ ਭੀ ਕਰੇ । ਪੁਨਾ ਜੇ ਨਿੰਦਕ ਨਿਰਜਲ ਅਸ਼ਥਾਨ ਮੇਂ ਕੂਪ ਬਾਵਲੀ ਆਦਿਕ ਭੀ ਲਗਾ ਦੇਵੇ ਤਥਾ ਨਦੀ ਤਲਾਵ ਆਦਿਕ ਕੇ ਲੋਕੋ ਕੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਘਾਟ ਬਨਵਾਇ ਦੇਵੇ ਤਥਾ ਮਾਰਗ ਕੇ ਕਨਾਰੇ ਬਿਰਛ ਬਗੀਚੇ ਭੀ ਲਗਾਵੇ ਕਰੇ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਸਭ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੇ ਅਤਥਾਤ ਇਤਨੇ ਪੁੰਨ ਨਿੰਦ ਜਨਯਾ ਪਾਪ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੇ ਹੈਂ ।੫। ਸਾਧ ਕਾ ਨਿੰਦਕ ਕਿਸੀ ਕਰਮ ਕਿਸੀ ਉਪਾਇ ਕਰਕੇ ਭੀ ਨਰਕ ਕੋ ਤਰ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਹੈ ਓੜਕ ਨਿੰਦਾਰੂਪੀ ਆਗ ਮੇ ਅਪਨੇ ਸਰਬ ਮੇ ਅਵਸਯ ਜਾਇ ਜਰਤੇ ਹੈ।੧। ਜੇ ਨਿੰਦਕ ਕੁਰਖੇਤਰ ਮੇ ਜਾਇਕੇ ਸੂਰਯ ਗ੍ਰਹਨ ਸਮੇਂ ਆਪ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਏ ਸਿੰਗਾਰ ਅਪਨੀ ਇਸਤਰੀ ਵੇਦਿਸਮ੍ਰਿਤ ਸਹਤ ਦਾਨ ਬੜੇ ਵੇਦਪਾਰਗ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਪ੍ਰਤ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਦੇਵੇ । ਔ ਮਨੂ ਆਦੀ ਅਠਾਈ ੨੮ ਸਿਮ੍ਰਿਤਯਾਂ ਅਛੇ ਉਤਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸਰਵਣ ਭੀ ਕਰ ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ ਹੂਆ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਸਭੀ ਬਯਰਥ ਹੈ ।੨। ਜੇ ਨਿੰਦਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਭੋਜਨ ਬਨਵਾਇਕੇ ਅਤਿਥੀ ਸਾਧੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਅਭਯਾਗਤੋਂ ਕੋ ਛਕਾਵਤੇ ਹੈ ਭੂਮੀ ਦਾਨ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਸੋਭਨੀਕ ਬਨਾਇਕੇ ਸਰਬ ਵਰਤਨੇ ਕੀ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਮੰਦਰ ਮੇ ਭਰਕੇ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਦੇਤੇ ਭੀ ਹੈ ਔਰ ਹਸਤੀ ਦਾਨ ਅਸਵ ਦਾਨ ਕੰਚਨ ਦਾਨ ਤੁਲਾ ਦਾ ਨਾਇਕ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਕਾਮ ਬਿਗਾਰ ਕੇ ਬਿਰਾਨੇ ਕਾਰਯ ਸਵਾਰ ਦੇਤੇ ਬਹੁਤ ਕਯਾ ਕਹਨੇ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਭਿਛੂ ਸਿਰ ਮਾਂਗੇ ਤੋ ਸਿਰ ਭੀ ਦੇ ਡਾਰਤੇ ਹੈ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਮਹਾ ਦਾਨੀ ਭੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਸੰਤ੍ਰ ਕੀ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਾਂਣ ਧਾਰੀ ਮਾਤਰ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸ ਪੁਨਯ

ਜਨਯ ਪਰਮ ਤਿਸ ਨਿੰਦਾ ਜਨਯ ਪਾਪ ਸੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇ ਸਕੇ ਹੈ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਧਰਮ ਨਿੰਦਾ ਰੂਪੀ ਦੋਸ ਸੇ ਸਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜਿਤਨੇ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਆਦਿਕ ਧਰਮ ਹੈਂ ਵੋ ਤੋ ਗੁੰਜਾ ਕੇ ਸਮੂੰਹ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਔ ਨਿੰਦਾ ਜਨਯ ਪਾਪ ਪਰਬਤ ਕੇ ਸਦ੍ਰਿਸ ਹੈ ਇਸ ਹੇਤੂ ਸੇ ਨਾਤੋ ਏਕ ੨ ਧਰਮ ਨਿੰਦਾ ਕੋ ਜੀਤ ਸਕਤੇ ਹੈ ਔ ਨ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਮਿਲ ਕੇ ਨਿੰਦਾ ਜਨਯ ਪਾਪ ਕੋ ਜੀਤ ਸਕਤੇ ਹੈ ।੩। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਸੇ ਬਡੀ ਕਰੁਣਾ ਕਰਕੇ ਸਰਬ ਸੰਸਾਰੀ ਜਨੋ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਲੋਕੋ ਨਿੰਦਾ ਕਿਸ ਲੀਏ ਕਰਤੇ ਹੋ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਪਹਾਰਾ ਨਿਸਾਨ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਤ੍ਯਾ ਸੰਪੂਰਣ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁਰਾਣ ਸਿਮ੍ਰਤ੍ਯਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਸੋਧ ਕੇ ਦੇਖ ਲੀਓ ਹੈ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਭਲਾ ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ਔ ਨ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਭੀ ਨਿੰਦਕ ਸ਼ੁਭ ਗਤੀ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈ ਕਿੰਤੂ ਨਰਕ ਕੋ ਹੀ ਜਾਤੇ ਹੈ ਨਰਕ ਜਤੀ ਬਿਨਾ ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਪਾਪੀ ਕੋ ਔਰ ਠੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਝਲਤੇ ।੪। ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਸੋ ਤੈਸਾ ਪਾਵੇ । ਅਭਿਮਾਨੀ ਕੀ ਜੜ੍ਹ ਸਰ ਪਰ ਜਾਵੇ ਇਤਯਾਦਿਕ ਨਿੰਦਾ ਕੇ ਨਿਖੇਧ ਕਰਣੇ ਹਾਰੇ ਅਨੇਕ ਵਚਨ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਪਨੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਕੇ ਮਸਤ ਹੂਆ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਸਤ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਣੇ ਪਰ ਕਮਰ ਬਾਂਧ ਲੇਤੇ ਹੈ ਆਪ ਕੂੰ ਬਡੇ ਮਹਾਤਮਾ ਸਰੇਸ਼ਟ ਸਭ ਸੇ ਜਾਨ ਤੇ ਹੈ ਔ ਅਪਨੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਬਡੇ ੨ ਸਤਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਮਹਾਤਮਾਉਂ ਕਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕਰਣੇ ਲਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈ ਬੇਦ ਸ਼ਸਤਰ ਕੋ ਤਰਕਣੇ ਲਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤਥਾਚ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ :

ਆਪ ਸਕੋ ਦੀਰਘ ਕਰ ਮਾਨੈ ਔਰ ਨ ਕੋ ਲਘੂ ਮਾਤ ॥
ਮਨਸਾ ਵਾਚਾ ਕਰਮਣਾ ਮੈ ਦੇਖੇ ਦੋਜਕ ਜਾਤ ।

ਤਤ ਸਾਰ ਕੋ ਜਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔ ਕੇਵਲ ਨਿੰਦਾ ਪਰਾਯਣ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਇਤਯ ਲੰਪ੍ਰਾਸੰਗ ਕੇਣ ਵਿਸਤਰੇਣ । ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਨੇ ਡੇਰੇ ਮੇ ਆਇਕੇ ਤਿਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਬੁਲ ਇ ਕ ਬਡੇ ਆਦਰ ਸੇ ਸਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾ ਧਨ ਦੇ ਕੇ ਸੰਤੁਸਟ ਕਰਕੇ ਵਿਦਾ ਕਰਤੇ ਭਏ । ਬੜੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋ ਆਸੀਰਦਾਰ ਦੇਕੇ ਅਪਨੇ ਘਰ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਭਯਾ ਔ ਆਪ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰ ਕੇ ਨਿਜ ਅਸਥਾਨ ਕੋ ਆ ਜਾਤੇ ਭਏ । ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਧ ੨ ਮਹਾਤਮਾ ਸੇ ਐਸੇ ਭੀ ਸਰਵਣ ਹੋਤੇ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਬੈਰਾਗੀ ਸੇ ਅਪਨੀ ਅਮਾਨਤ ਲੈਕੇ ਪੁਨਾ ਪਾਂਚ ਸਿੰਘੋ ਅਸਵਾਰੋਂ ਕੋ ਸਨਧ ਬਧ ਕਰ ਕੇ ਮਲੇਰ ਕੇ ਉਪਰ ਯੁਧ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜ ਦੇਤੇ ਭਏ ਔ ਆਪ ਬਾਹਰ ਮਲਰ ਸੇ ਬਾਗ ਮੇਂ ਸੁਖ ਪੂਰਬਕ ਬਿਰਾਜ ਰਹੇ । ਜਬ ਪਾਂਚੋ ਸਿੰਘੋ ਨੇ ਯੁਧ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕੀਆ ਤਬ ਏਕ ਏਕ ਸਿਘ ਯੁਧ ਮੇ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਕੇ ਲਗਨੇ ਸੇ ਮਲੇਰ ਕੇ ਕੋਟ ਕੀ ਸਫੀਲ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕੇ ਪਾਸੇ ਗਿਰਯਾ ਤਬ ਹਜੂਰ ਪਾਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਹਯਾ ਕੇ ਏਕ ਸਿੰਘ ਚੜ ਗਿਆ ਹੈ ਬਚਨ ਹੂਆ ਕੇ ਕਹਾ ਗਿਰਯੋ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸਨੇ ਕਹਯਾ ਕੇ ਸਫੀਲ ਕੇ ਅੰਦਰ ਗਿਰਜੋ ਹੈ ਤਬ ਬਚਨ ਹੂਆ ਕੇ ਅਛਾ ਸਗੁਨ ਹੂਆ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਜੀਤ ਹੋਵਗੀ ਤਬ ਕਿਆ ਦੇਖਤੇ ਹੈ ਜੋ ਤੁਰਕੋ ਕੀ ਸੈਨਾ ਕੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਬਜ਼ੇ ਘੋੜੇ ਪਰ ਅਸਵਾਰ ਹੂਏ ੨ ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਸਿੰਘੋਂ ਕੀ ਫੋਜੋਂ ਸਹਤ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਤੁਰਕੋਂ ਕੀ ਸੈਨਾ ਕੋ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੈਂ । ਉਨ ਸਿੰਘੋਂ ਕੋ ਭੀ ਔ ਤੁਰਕੋ ਕੋ ਭੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਹੋਤੋ ਭਯੋ ਔਰ ਸਭ ਸਮਾਨਯ ਹੈ ।

ਦ:—ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕ ਹੀ ਦਿਵਜ ਵਰ ਲੀਨ ਰਿਝਾਇ ।
ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਦ ਗਹਯੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ।੧।
ਤੁਰਕ ਤੋਲ ਰਣ ਜੀਤ ਕੇ ਸੰਤਨ ਭਏ ਸਹਾਇ ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬਰ ਨਮੋ [illegible]ਰ ਜੁਗ ਪਾਇ ।੨।

Continued from last issue.

GURU NANAK'S
MISSION TO THE MUSLIMS

Mohan Singh Kalra

PIR DASTGIR OF BAGHDAD

In his missionary tour of the Middle East, Guru Nanak visited Baghdad, once the capital of Khalifa Harun Rashid and a very important trade, and cultural centre of the Muslim world. An Indian disciple of Pir Dastgir of Baghdad, with a companion of his, heard Guru Nanak singing with melodious notes his divine compositions near the famous shrine. He was shocked to see a non-Muslim singing near the shrine, and took great exception to the following verse which was clearly contradictory to the Quranic declarations :

patala patal lakh agasa agas
odak odak bhal thake ved kahan ik vat
sahas athareh kahan kateba aslu ik dhat
lekha hoi ta likhiai lekhai hoi vinas
Nanak vada akhiai ape janai ap.

There are hundreds of thousands of nether and upper regions.
Men have grown weary at last of searching for God's limits :
The Vedas say one thing, that God has no limit.
The thousands of Puranas and Mohammedan books tell that in rea ity there is but one principle.
If God can be described by writing, then describe Him, but such description is impossible.
O Nanak, call Him great : only He Himself knoweth how great He is.

(Translation by Macauliffe)

Guru Nanak was immediately reported against to Pir Dastgir for the following three unpardonable crimes : first for asserting that there are countless regions where as the Qoran limits these to fourteen, second, singing near the shrine, and, third disobedience to the laws of Baghdad in not stopping the music when told to do so.

For defying the dictates of shariyat (Muslim law) Guru Nanak was awarded the

sentence to be stoned to death. When the infuriated crowd approached him to execute the sentence, he loudly recited the following verses:

Gur bar Akal, Sat Sri Akal
cit caran nam, ghar ghar pranam
prabhu kirpal jo sarab *jival*
God is eternal,
God is truth and immortal.
I supplicate my mind on His feet
And meditate on His name.
God is generous and source of all life.

Hearing such proclamations of God's supermacy and the Lord's praises, the crowd was sobered as if under an hypnotic spell, and the stones fell off their hands. Pir Dastgir was amazed at the miraculous turn of events and he respectfully asked Guru Nanak for enlightenment :

Pir Dastgir : You appear to be a highly blessed faqir, then why do you not submit to shar yat ? To which line of faqirs do you belong, and what is your name ?

Guru Nanak : I do not belong to any particular line of faqirs and I have absolutely no worldly alignment. In fact being in this world I do not belong to it. I recognise only one authority and that is God who has deputed me on a mission of worship. I owe allegiance to no other. I have come to release the faqirs from their self-inflicted limitations of pride and egoism. I am known as Nanak Nirankari.

Pir Dastgir : Music is a highly condemnable faculty as it tempts the listeners to evil actions and is generally practised by the fallen. Why do you then sing the Lord's praises in music ?

Guru Nanak : Music, in itself does not corrupt the mind. On the other hand, it soften the soul and inspires it to soar to the highest stages of inner visions, and ultimately helps in achieving perfect harmony and peace. One must discriminate in the use of proper themes and compositions. It is a rare and divine gift. Even the blowing wind and the flowing streams emit a kind of music. The birds, even, are endowed with this heavenly gift.

Pir Dastgir : You have described in your composition that God has created countless regions, whereas it is written in the Qoran that God created only fourteen regions, seven higher and seven nether regions. How do you reconcile such contradictory statements.

Guru Nanak : This is purely a question of opinion and experience. I am not prepared to question the statement of someone who has experienced only fourteen

regions, but there is no manner of doubt in my mind as to the infinite number of worlds, planets and regions in this universe created by God. If you like, you can try to achieve this realization and gain a vision of this.

It is recorded that the Guru helped the Pir's son to have a clear vision of millions of regions without ever reaching the limit and as a matter of proof procured for him the divine gift prasad from one of the heavenly regions. The Pir bowed in prayers and admired Guru Nanak for his highly enlightened mind and mission of Truth.

There exists still a raised platform dedicated to the sacred memory of Guru Nanak visit to Baghdad situated near the grave of Faqir Bahlol. The following inscription translated from Arabic, appears on the monument :

Here spake the Hindu Guru Nanak to Fakir Bahlol, and for these sixty winters since the Guru left Iran, the soul of Bahlol has rested on the Masters' word, like a bee poised on a dawn-lit honey-rose.

From the above mentioned accounts of Guru Nanak's contacts with his contemporary Muslim Pirs and faqirs, we find that the Muslim divines had extravagant ideas of their spiritual and temporal powers. No doubt, they exercised very great influence over the Muslim kings, administrators and masses, but such undiluted submissions only created egoistic convictions in their minds, giving rise to the claim of having supernatural powers. Guru Nanak was successful in winning these holy men over to his objective by preaching in humility and sincerity. Guru Nanak is still worshipped with genuine reverence by many non-Sikhs and Muslims who offer him true worship in the shrines of their hearts.

(Reference from : Shri Guru Nanak Parkash by Kavi Bhai Santokh Singh, Shri Guru Nanak Chamatkar by Dr. Bhai Vir Singh, The Sikh Religion by Mr M. A. Macauliffe).

NANKANA SAHIB

Sir Michael O'Dwyer

Clerk, as Deputy-Commissioner, chaperoned us for the first part of the tour. That included a halt at the famous shrine of Nankana Sahib, the birthplace of Guru Nanak, the revered founder of the Sikh religion. It was then in the heart of the jungles, thirty miles from the nearest railway station and on the anniversary of the Guru's birth was visited by a few hundred pious pilgrims.

The Mahunt, or abbot in charge, and his disciples maintained by the pilgrims' offerings and by a precarious income from the thousands of acres of dry and waste

land surrounding the shrine, which the British Government, following the example of previous rulers, had assigned for its maintenance. We got a hearty welcome from the priests, presented our offerings of a few rupees at the shrine, and received customary prashad or sweetmeats. That was Nankana in 1886.

When I next visited it as Lieutenant-Governor in 1917, the barren jungles had been transformed by the Lower Chenab Canal into a fertile plain of rich cultivation, the railway ran through it and brought in tens of thousands of Sikh pilgrims from all parts of the Punjab, a prosperous town and market had sprung up, the humble little shrine had become one of the largest and richest foundations in Northern India, the offerings of the faithful and the income of the revenue-free lands had risen from a few hundreds of pounds to tens of thousands annually. Sometime before my visit the old abbot had died and his successor, whom I think he nominated, had to be approved by me as Head of the Government from whom he held the lands revenue-free. The approval was only a formality, but the new incumbent made a favourable impression on me, and out of regard for the shrine and the valiant Sikh worshippers I stretched a point to present him with some 30,000 rupees which were in dispute between the shrine and the Government. He undertook to spend it on improving the pilgrims' quarters and fulfilled his promise. I little foresaw then the appalling tragedy which was impending.

The agitation for the reform of the Sikh shrines became serious in 1919 after I had left the Punjab. Like the similar movement for the confisction of the monasteries in England at the Reformation, it was based originally on genuine religious feeling, but later was strongly reinforced by self-seeking cupidity. If abuses did not exist to justify interference, they could and were easily invented in a form to excite the credulous and tempt the greedy : religious zeal cloaking their unworthy motives. The Sikh reformers soon turned their eyes on Nankana, allenging that the abbot was an evil-liver and kept a Mohammedan mistress. Instead of appealing to the Courts for redress, they decided to take the law into their own hands, and encouraged by the supine attitude of the authorities in allowing them to seize other shrines, they planned to take forcible possession of Nankana, its lands, treasures, and endowments. The Mahunt appealed to the authorities for special police to protect his legal rights. His appeal was in vain, and he decided to take his own measures of defence. He laid in a supply of arms and ammunition, strengthened the outer walls of the Monastery, loopholed the inner, and added to his tenants and retainers certain Pathan bravados and retired Sikh soldiers. Then, when one fine morning in February. 1921, the expected band of "Akali reformers" arrived on the scene under protext of worshipping at the shrine, they were readily admitted. The great gates were closed, a

murderous fire was opened upon them from all sides, and in half an hour the place was a shambles with 131 corpses. When the British District Magistrate arrived in hot haste an hour or two later, some of the bodies were already being cremated in lime. He was a man of fine physique and great courage, but the appalling spectacle of carnage gave him a nervous shock from which he took long to recover. The ghastly outrage inflamed all the fanatical frenzy of the Akalis and their sympathisers. Bands of lawless Sikhs started from all sides to march on Nankana and avenge their murdered brethren. They terrorised the country side and even the Governor of the Province and his colleagues were menaced on their visit to Nankana. Finally, some semblance of order was restored by drafting large bodies of police and troops into the disturbed area. The Mahunt and his chief accomplices in the crime were sentenced to death, but on appeal to the High Court the sentenced on the Mahunt was reduced to transportation for life on the ground, I believe, that he was to some extent acting self-defence.

Guru Nanak's Visit to UCH

According to a local tradition at Uch, popularly known as Uch-sharif, Guru Nanak visited that place on his way back from Multan after his sojourn with the peers, particularly with Peer Baha-ud-Din. The Guru is said to have stayed at Uch for some time and in memory thereof the Muslim saints of this place, the chief of whom is known as Gaddinishin Mukhdum Sahib, have preserved in their Toshakhana five relics of the Guru. These relics are wrapped in a yellow cloth and are kept in an aluminium box. Any devotee of Guru Nanak who wishes to see them can do so with the permission of the Kardar or manager of the Makhdum Sahib.

These relics are :

(i) A pair of wooden sandles (kharowan),

(ii) A T-shaped wooden stick, called Bairagan,

(iii) A stone gurj,

(vi) Two Stone bangles, and

(v) A Wooden boat, about 1½ foot long and one foot wide.

According to the Makhdums, the river Panjnad, as it is called after the junction at this place of the five rivers of the Panjab—also called Chenab by the local people—used to flow in olden days near the town of Uch, now five miles away. Guru Nanak, Peer Baha-ud-Din of Multan, Mast Qalandar and the Makhdum of Uch crossed it together in a small boat sitting on its four corners.

Uch is an old town situated on a high ground on the 14th mile of the 20-mile long canal railway which takes off from Dera Nawab Sahib, a tehsil of the erstwhile State of Bahawalpur, and links Panjnad with the Lahore-Karachi main railway line.

(Contd. on page 29)

ਸੰਤਾਨਕ ਸਮਾਚਾਰ ਗੁਰਗੱਦੀ
ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਸਮਾਗਮ :

ਮਨਸੂਰਾਂ ਨਗਰ ਪਖੋਵਾਲ ਸੜਕ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਅਠ ਮੀਲ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਮਿੱਤ (ਗਿਆਰਵੀਂ) ਸੰਤਾਨਕ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਹਰ ਅਮਾਵਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਸਵੀਂ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੁਮ ਹਮਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਕਰਵਾ, ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਸਜਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਆਪ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਮਨ ਇਕਾਗਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾ, ਲੰਗਰ ਕਰਵਾ, ਦੇਗਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

15 ਜਨਵਰੀ 1981 :

1 ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰੇਮ ਸ਼ੋਟੀ ਜ਼ਿਲਾ ਕੁਰਸ਼ੇਤਰ
2 ਸਰਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਸੂਰਾਲੀ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
3 ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੜੀ ਮੁਹੱਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
4 ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਲੇਰ ਕੋਟਲਾ ਜਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ
5 ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਸੁਨੇਤ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
6 ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਬਲੀਪੁਰ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
7 ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਲਾਬੜਾ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
8 ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਛੱਜੇਵਾਲ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
9 ਬੀਬੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਮਨਸੂਰਾਂ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
10 ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਬਿਆਸ ਜਿਲਾ ਜਲੰਧਰ
11 ਕਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਇੰਗਲੈਂਡ
12 ਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਕਵੈਂਟਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ
13 ਸਰਦਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਮਨਸੂਰਾਂ
14 ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰਸੀਨ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
15 ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਨਸੂਰਾਂ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ
16 ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਨਸੂਰਾਂ " "

14 ਫਰਵਰੀ 1981 :

1 ਸ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰਣੀਆਂ
2 ਬੀਬੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਪੁਤਰੀ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਲਸਿਸਟਰ (ਇੰਗਲੈਂਡ)

3 ਬੀਬੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਇੰਗਲੈਂਡ
4 ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਟਾਹਲੀ ਵਾਲਾ
5 ਸ: ਸਰਬਣ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਗਿਲਾਂ
6 ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਫਸਲ ਸਿਰੇ ਚੜ ਜਾਵੇ। ਸੰਗਤ ਮਨਸੂਰਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਨੰਬਰਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੀਂ

15 ਮਾਰਚ 1981 :

1 ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ
2 ਨਗਰ ਦੀ ਸੁਖ ਲਈ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਾਨੂ ਦੀ ਪਤੀ ਪਿੰਡ ਸਹਿਜਾਦ ਹੱਥੀਂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਅੰਗਰੇਜ ਸਿੰਘ

ਅਮਾਵਸ ਦਾ ਸਮਾਗਮ :

ਹਰ ਅਮਾਵਸ ਨੂੰ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਵਾ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿਥੇ ਜੋ ਆਵੇ ਸੋ ਰਾਜ਼ੀ ਜਾਵੇ। ਸਤ ਅਮਾਵਸ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਦੁਖਾਂ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਆਪ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਣ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਧਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਾਵਸ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਵਾ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ।

1 6 ਜਨਵਰੀ 1981
2 4 ਫਰਵਰੀ 1981
3 6 ਮਾਰਚ 1981

ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਚਾਰ :

ਜਿਥੇ ਦਸਵੀਂ ਤੇ ਮਸਿਆ ਨੂੰ ਬੇਅੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਥੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਅਰੰਭ ਰਖਿਆ ਗਿਆ।

1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 5 ਜਨਵਰੀ 1981 ਤੱਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੌਚਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਖੇ ਚੜਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਾਜਰ ਨਾਜਰ ਗੁਰੂ ਜਾਨਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਔਰ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਦਾ ਜਪਣਗੇ ਔਰ ਮਨਮਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਗੇ।

10-11-12 ਜਨਵਰੀ 1981 ਗੁਰਪੁਰਬ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਉਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁ.ਤ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ। ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

16-1-81 ਸਰਦਾਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਜਸੋਵਾਲ ਪੁਜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸ਼ਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ। ਔਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉ।

ਗੁਰਸਿਖ ਮੀਤ ਚਲੋ ਗੁਰਚਾਲੀ, ਜੋ ਗੁਰ ਕਹੇ ਸੋਈ ਫਲ ਮਾਨੋ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨਿਰਾਲੀ ॥

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖੰਡੂਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕਾਗਰ ਹੋਈਆਂ ਔਰ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਗਾਂ ਜਗਾਂ ਪੁਜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ' ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਿਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ ਜੋ 365 ਦਮਦਮੇ ਅਸਥਾਨ ਜਗਾ ਜਗਾ ਥਾਪੇ ਗਏ।

ਔਰ ਇਹ ਖਡੂਰ ਨਗਰ ਦਾ ਉਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਸਥਾਨ ਹੈ।

17 ਜਨਵਰੀ 1981 ਉਨੇ ਸਾਹਿਬ ਅਸਥਾਨ ਪੁਜ ਕੇ ਸ: ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪੁਤਰ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਹਾਜਰੀ ਭਰੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕਰਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

21 ਜਨਵਰੀ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ।

22-23-24 ਜਨਵਰੀ 1981 : ਸ: ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਟਾਹਲੀ ਵਾਲਾ ਜਿਲਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਨਗਰ ਸੂਹੇਵਾਲ ਜਿਲਾ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਭੋਗ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਮਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋ ਕੇ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਗੁਰਮਤ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਿਆ।

26 ਜਨਵਰੀ 1981 : ਜਲਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਪੁਜ ਕੇ ਮਿਸਤਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਕਾਰਣ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ।

1 ਫਰਵਰੀ 1981 :—ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਨੇ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਜੋਧਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਪੁਜ ਕੇ ਆਪ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰੇ ਪੜੇ ਔਰ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

"ਆਪ ਗਵਾਈਏ ਤਾ ਸ਼ਹੁ ਪਾਈਏ ਅਵਰ ਕੈਸੀ ਚਤਰਾਈ ॥

2 ਫਰਵਰੀ 1981 : ਨਗਰ ਝਮਟ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੁਜ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਗਈ। ਬੇਅੰਤ ਮਾਇਆ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕਠੀ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈ ਗਈ।

3-4-5 ਫਰਵਰੀ 1981 ਪਿੰਡ ਮੋਤੀ ਵਿਖੇ ਸ: ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ

ਰਖਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਸਰਬਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਦਾੜ੍ਹੀਆਂ ਮੁਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਬਚਨ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਗੇ ਲਈ ਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਗੇ ਨਾ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨਗੇ।

7-8-9 ਫਰਵਰੀ—ਪਿੰਡ ਕਬੋ ਮਾਜਰਾ ਜਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਪੁਜ ਕੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਸਮਾਗਮ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸਾਹ ਦਾ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਵਾਂ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ। ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆ। ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਔਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹਾਜਰ ਨਾਜਰ ਹਨ। ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਮਰੋ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਬੇਥਾਹ ਸਹਿਯੋਗ ਬਖਸ਼ਿਆ।

10 ਫਰਵਰੀ 1981 :—ਮਾਤਾ ਨਛੱਤਰ ਕੌਰ ਮਨਸੂਰਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਔਰ ਮਾਤਾ ਨਛੱਤਰ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹਾਜਰੀ ਭਰ ਕੇ ਅਸੀਸਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

16-17-18 ਫਰਵਰੀ--ਮਿਸਤਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਲਸੀਹਾਂ ਨਗਰ ਤਹਿ-ਸੀਲ ਨਕੋਦਰ ਜਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਪੁਜ ਕੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁੰਮੇਂਵਾਰੀ ਦੀ ਪੱਗ ਬੰਨਾਈ।

19 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਸੂਰਾਂ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖ ਕੇ ਭੋਗ ਪਿਆ। ਇਹ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਬੇਅੰਤ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

19-20-21 ਫਰਵਰੀ-ਸਰਾਭਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਾਇਲ ਬੇਕਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਰੂਪ ਮਨਸੂਰਾਂ ਨਗਰ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਲਿਜਾ ਕੇ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਕੇ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਸ: ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਗਰਾਉਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਲੈ ਕੇ ਪੁਜੇ। ਤੇ ਕੁੜਮਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਹੋਈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਜਾਨਣਾ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਰੇਰਿਆ।

22 ਫਰਵਰੀ--ਸਰਦਾਰ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ ਆਪ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਦੇ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰੇ ਕਰਵਾਏ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

25 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 26 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਜਗਾਧਰੀ ਜਿਲਾ ਅੰਬਾਲਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪੁਜ ਕੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਲੁਠੜਾ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਤ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਲੁਠੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਉਪਰੰਤ ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਹਿ ਸੁਣਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਹਾਜਰ ਨਾਜਰ ਜਾਣਨ ਤੇ ਆਪਦੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਸਾਇਆ। ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਬਣ

ਬੈਠੀਆਂ । ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ । ਲੂਨੜਾ ਜੀ ਨੇ ਔਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਛਾਵਰ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਬਲੈਤੀ ਗਊ ਡੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਲੂਨੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭੇਟਾ ਕੀਤੀ ।

27 ਫਰਵਰੀ ਜਮਨਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ :—ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਅੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕਾ-ਗਰ ਕੀਤੀਆਂ । ਔਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਦਰ ਘਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਇਆ ।

28 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਲੇ ਕੇ 2 ਮਾਰਚ ਤਕ ;

ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਸਪੁਤਰ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਡੇਰਾ ਹੋਇਆ । ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦੇ ਰਹੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਰਵਨ ਕਰਕੇ ਅਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈਆਂ । ਔਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਾਜਰ ਨਾਜਰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ।

4-5-6 ਮਾਰਚ :-ਸਰਦਾਰ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਲੋਹੇ ਵਾਲੇ ਗਿਲ ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਪਦੇ ਸਪੁਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਿਆ ਗਿਆ । ਜਿਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 6 ਮਾਰਚ ਸਵੇਰੇ ਹੋਈ । ਛੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਬਰਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਗਏ ਔਰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਾਵਾਂ ਫੇਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਿਦਵਾਈ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ । ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲਈ । ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹੋ । ਸਦਾ ਚੜ੍ਹ-ਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹੋਗੇ ।

7 ਮਾਰਚ 1981 :-ਇਸ ਕਠਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਬਜ ਬਿਲਕੁਲ ਮਧਮ ਪੈ ਗਈ। ਦਿਯਾ ਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ।

ਡਾਕਟਰ ਲਿਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲੇ ਨੇ ਦਾਸ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਏ ਦਿਤੀ ਕਿ ਨਬਜ਼ ਘਟ ਚੁਕੀ ਹੈ । ਫੌਰਨ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲੇ ਜਾਇਆ ਜਾਏ9 ਮਾਰਚਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਜੇ। 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਪ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਇਕ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਦਾ ਆਲਾ ਰਖ ਕੇ ਸਜੇ ਪਾਸੇ ਮੋਢੇ ਕੋਲ ਰਖ ਦਿਤਾ । 20 ਮਾਰਚ ਤਕ ਹਜ਼ੂਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਖੇ। ਨਬਜ਼ ਠੀਕ ਚਲ ਪਈ । ਔਰ 22 ਮਾਰਚ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਜੇ ।

23 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ ਗੁਰਪੁਰਬ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਊਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ

ਆਪ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ । ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਿਮਾਰ ਰਹੇ ਸੰਗਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਆਪ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪੁਜੀਆਂ । ਔਰ 207 ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਪ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਵਲੋਂ ਔਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਪਰੀਵਾਰ ਵਲੋਂ ਇਨਾਂ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ । 27 ਮਾਰਚ ਦਾ ਜਲੂਸ ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਜਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਘਟੋ ਘਟ 50,000 ਹਜਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਗੁਰੂ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ—ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਵਾਰੀ—ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜਧਜ ਨਾਲ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੇ

ਜਾਈ ਗਈ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਸਹਿਤ ਜਲੂਸ ਵਾਪਸ ਪੁਜਾ। 28 ਤਾਰੀਖ ਰਾਤ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ 29 ਤਾਰੀਖ ਸਵੇਰ ਤਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਭਗਤ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸਮਾਪਤੀ 30 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁਟ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਰਹੇ। ਲੋਹ ਲੰਗਰ ਤਪਦੇ ਰਹੇ। ਝੰਡੇ ਝੂਲਦੇ ਰਹੇ ਔਰ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਜਪਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸੇ ਕੀਤੇ ਜੋ ਦਾਤਾਰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੇਹਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਣ। ਜਿਥੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਯੂ ਦੇ 60 ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਨਿਭਾਏ। ਅਜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ

ਨਵਾਂ ਜਨਮ

(ਇਕ ਮਨਸੂਰਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਤਾ)

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ 'ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਜਨਮ' ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ 'ਚ ਤਾਂ ਅੱਜ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜੋ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਇਹ ਗਰੀਬ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਥੋਂ 'ਇਕ ਪੰਥ ਦੋ ਕਾਜ' ਲੈਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨਸੂਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤਾਂ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ, ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਬੜੀ ਦੌੜ ਭੱਜ ਤੇ ਉਚੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਕੇ ਇਕ ਐਸੀ ਪਦਾਰਥਕ ਮਿਸ਼ਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ—

"Saints there are every where, But Babu ji's like are very rare"

ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨਸੂਰਾਂ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਨਸੂਰਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਂਕੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਮਨਸੂਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜੁੜਿਆ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਰੀਰਕ-ਇਲਾਜ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਲਿਖਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ ਹੋਰ ਜੇ ਸੰਗਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਸੰਗਤ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਰ ਪਾਰ ਕੋਈ ਕਿਨਾਰਾ ਨਹੀਂ।

ਖੈਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਸਾਂ 5-6 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਵਾਂਗੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨਸੂਰਾਂ ਰਹਿਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਤਿਉਂ

ਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ ਤੇ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਗੂੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਅੱਜ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਾਬਾ ਜੀ ਲਈ ਮੇਰੇ ਸੱਚੇ ਤੇ ਸੁਚੇ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਇਕ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਸਿਖਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸ਼ੋਂ ਮੈਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਅਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬੜਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਦਾ ਉਨਾ ਹੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਜਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਣਮੁੱਲੀ ਸੇਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਪਾਸੋਂ ਸੰਗਤ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਕ ਨਿਕੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਮਾਧ ਤੋਂ ਅਣਮਿਣਤ ਮਾਇਆ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਸਮੇਤ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮਾਇਆ ਭਾਵੇਂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਲਈ ਇਹੋ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੰਸਾਰਕ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਜਵਾਰ ਭਾਟਿਆਂ, ਭਿਅੰਕਰ ਲਹਿਰਾਂ, ਘੁੰਮਣ ਘੇਰਾਂ ਤੇ ਘੱਲੂ ਘਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੁੰਦਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਮਨ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਦੇਖਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ।

(From page 22)

The population of Uch before the partition of the country in 1947 was between two-to three thousand. The Peer or Makhdums of Uchsharif are held in great religious reverence by the Muslims of West Pakistan and the hold the gaddi in primogenitary inheritance along with a big tax-free jagir or landed property. The annual Urs or fair is held there in the month of August and devotees from all over the country, some even from foreign lands, come to this holy shrine to pay their homage. The procession on this occasion is led by the Makhdum Sahib and His Highness the Nawab Sahib of Bahawalpur sitting on separate elephants.

The Peer of Uch-sharif wear long hair, beards and turbans. Their hair, however, are let loose on their back and are not rolled up like the Sikhs.

[The above information is bassed on article written by Sardar Balwant Singh Kalra, President, Srl Guru Singh Sabha, Bangkok, and published in the Spokesman, Delhi, and the Khalsa Advocate, Amritsar, of January 6, 1969. Having passed t e Overseer's examination from the Engineering School. Rasul (West Pakistan), he had joined the Irrigation Department of the Panjab and was posted at Panjnad were he spent about n ne year from 1927 to 1935. During this period he visited Uch a number of times and accompanied his wife, relatives and friends to the shrine of the Mukhdums and had the privilege of closely seeing the relics of Guru Nanak in the toshakhana.

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁਤਰ

(ਵਲੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਸੰਤਾਨ ਬਾਬਾ ਲੱਛਮੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਕਰਮ-ਧਰਮ ਹੈ। ਜੋ ਮੁਢੋਂ ਹੀ ਅਜ ਤਕ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਤਾਨਕ ਗੱਦੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਇਕੋ ਸਪੁੱਤਰ ਟਿਕਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਆਪ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਮਨਸੂਰਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਔਰ ਇਥੋਂ ਹੀ ਦੇਸ ਦਸਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਗਰ-ਨਗਰ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਗੁਰਮਤ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਪ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਕਰਮ-ਧਰਮ ਹੈ।

ਟਿਕਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਆਯੂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਤਾਨਕ ਆਤਮਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਦਰ ਘਰ ਤੇ ਆਪ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਤਲੀਮ-ਬ ਰਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤਕ ਲੋਰੇਂਸ ਸਕੂਲ ਸਨਾਵਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਕੂਲੋਂ ਆ ਕੇ ਦਰ ਘਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਮੱਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਆਪ ਹਰਦਿਲ ਅਜੀਜ ਹਨ। ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਔਰ ਗਰੀਬ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਊਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਔਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਔਰ ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਜੁਟੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਸਥਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

(1) ਦਰਬਾਰ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜੀ।

(2) ਦਰਬਾਰ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ

(3) ਦਰਬਾਰ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਇਨਾਂ ਦਰਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਪ ਦਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਔਰ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਹਣਾ ਇੰਤਜਾਮ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਵੀ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਅਤੁਟ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਕੋਈ ਵੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲੈਣੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੀ ਬਿਮਾਰ ਸਨ। ਔਰ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਦਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਮੁੜਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲੈ ਆਏ। ਔਰ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਪੁਰਬ-ਸਲਾਨਾ-ਸਮਾਗਮ-ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿਚ 207 ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਹੋਏ। ਹਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। 27 ਮਾਰਚ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਘਰੋ

ਘਟ 50 ਹਜਾਰ ਦੀ ਹਾਜਰੀ ਸੀ। ਪ
ਸੋਹਣਾ ਇਤਜਾਮ ਕਰਕੇ ਸੋਹਣਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ
ਆਪਣੇ ਪੂਜ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਸੰਤਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ
ਆਯੂ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਗੁਰਮ
ਇਤਨੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਖੇਤੀ

ਟਿਕਾ ਸੁਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ ਸਪੁੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾ
ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੱਚੀ ਬੀਬਾ ਹਰਨੀਤ
ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਦਰਸ਼

(ਵਲੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਸੰਤਾਨ ਬਾਬਾ
ਤਹਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸੰਤਾਨ ਦਾ
ਏ ਹਨ । ਇਸ ਸੰਤਾਨਕ ਗੱਦੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾ
। ਜੀ ਹਨ । ਆਪ ਦੇ ਇਕੋ ਸਪੁੱਤਰ ਟਿਕਾ
ਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ।
ਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨਰ
ਔਰ ਇਥੋਂ ਹੀ ਦੇਸ ਦਸਾਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਗ
ਇਹ ਆਪ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਕਰਮ-ਧਰਮ
ਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਦੀ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ 30
ਤਾਨਕ ਆਤਮਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ
ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਆਪ ਨੇ ਤਲ
ਤੀ ਸਕੂਲੋਂ ਆ ਕੇ ਦਰ ਘਰ
ਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਇਸ ਸਮੇਂ ਊਨੇ ਸਾਹਿਬ
ਔਰ ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਸੇਵ
ਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਲੇ ਆ
ਲਿਖੇ ਅਸਥਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹ

ਦਰਬਾਰ ਬਾਬਾ ਕਲਾਧਾਰੀ
ਦਰਬਾਰ ਦਮਦਮਾ ਅਸਥਾਨ
ਦਰਬਾਰ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਤੇਗ

ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਪ
ਇੰਤਜਾਮ ਰਖਦੇ ਹਨ । ਗੁਰੂ
ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ

ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ
ਔਰ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਦਕਾ ਸਤਿ
ਲ ਹੀ ਗੁਰਪੁਰਬ-ਸਲਾਨਾ-ਸਮਾਗਮ-ਜ
ਚ ਹਜਾਰਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹ
ਦੇ ਵੇਲੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲ

...ਤਾਜ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਹਜ਼ੂਰਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੰਗ ਊਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਉਜਾੜ ਬੀਆ ਬਾਨ ਵਿਚ
ਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ।